İŞKUR
KAYSERİ İL MÜDÜRLÜĞÜ

2019

KAYSERİ İŞ GÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

2019 YILI
İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMALARI

KAYSERİ ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

KAYSERİ İLİ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

Yazar

H.Mustafa SUNAN

VHKİ

ÖNSÖZ

İstihdamın korunması ve geliştirilmesi ile işsizliğin önlenmesi faaliyetleriyle birlikte ulusal istihdam politikasının oluşturulmasında rol alan ve işgücü piyasasının en önemli aktörlerinden biri olan İŞKUR; hem aktif hem de pasif istihdam politikaları doğrultusunda işgücü ve işverene yönelik birçok kamu hizmeti sunmaktadır. İşgücü piyasası verilerini yüz yüze görüşmelerle elde edip bu verileri analiz eden, yorumlayan ve işgücünün istihdam edilebilirliğini artırmaya yönelik işgücü yetiştirme, mesleki eğitim ve işgücü uyum programları geliştirerek uygulanması konusunda önemli görevler yerine getirmektedir.

Türkiye İş Kurumu, üstlendiği yasal ve sosyal sorumluluğun bilinciyle her geçen gün daha da genişleyen bir kitleye hizmet vermektedir. İşgücünün arz ve talep kısmını iyi analiz edip geleceğe yönelik istihdam politikalarını daha sağlıklı bir şekilde planlamak İŞKUR ile birlikte sosyal politikayla ilgilenen tüm kişi ve kurumlar için çok önemlidir.

Kurumumuz bu çalışma ile kuruma erişemeyen birçok işverenle yüz yüze görüşerek hem işgücü piyasası hakkında bilgi toplamakta hem de işverenlerin işgücü ihtiyacını en kısa sürede karşılamaya çalışmaktadır. Türkiye geneli ve il düzeyinde cinsiyet bazında mevcut çalışan sayısı, açık iş, temininde güçlük çekilen meslekler ile geçmiş ve gelecek dönem istihdam eğilimlerine dair bilgiler derlenmiştir. Aynı zamanda ziyaret edilen işverenlerimize kurumumuzun hizmetleri hakkında danışmanlık hizmeti sunulmuştur.

Bu bağlamda ziyaret edilen işverenler Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) ve Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) işbirliği ile bazı büyük illerde örneklem diğer illerde ise tam sayım olmak üzere belirlenmiştir. 2019 yılı Nisan-Mayıs döneminde büyük çoğunluğu 20 ve üzeri kişi istihdam eden 83 bin 887 işletmeye iş ve meslek danışmanlarımız tarafından ziyaret gerçekleştirilerek işveren veya işveren temsilcisi ile görüşülüp işyeri bilgi formu doldurulmuştur. Kayseri'de ise bu kapsamda planlanan 1.787 işletme ziyaret edilmiştir.

Bu çalışma kapsamında hazırlanan 2019 yılı "İşgücü Piyasası Analizi" raporu, hem işgücü arzına ilişkin bazı değerlendirmeleri, hem de İşgücü Piyasası ve İstatistik Dairesi Başkanlığımız koordinatörlüğünde kurumumuz İş ve Meslek Danışmanları aracılığıyla gerçekleştirilen talep araştırmasının sonuçlarına dair bilgileri içermektedir. Her il için ayrı ayrı hazırlanmış olan bu raporlar tamamlandığında sonuçları kamuoyuyla paylaşılacaktır.

Bu itibarla İşgücü Piyasası Analizi çalışmasının İŞKUR ailesi ve diğer tüm kullanıcılar için hayırlı olmasını diler, bu çalışmanın ortaya çıkmasında emeği geçen kurum personelimize ve kıymetli vakitlerini ayırarak bilgi formumuzu dolduran tüm işverenlerimize teşekkür ederim.

Ayşe AK
İl Müdür V.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ i
TABLOLAR LİSTESİ iii
ŞEKİLLER LİSTESİ iv
KISALTMALAR v
YÖNETİCİ ÖZETİ 1
GİRİŞ 3
BİRİNCİ BÖLÜM 4
İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ 4
İŞKUR GÖSTERGELERİ 4
Açık İşler 4
İşe Yerleştirmeler 5
Kayıtlı İşsiz 6
Aktif İşgücü Programları 8
İşsizlik Ödeneği 12
İKİNCİ BÖLÜM 13
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI 13
İŞLETMELER VE MEVCUT İSTİHDAM 14
İşyeri Verileri 15
Mevcut İstihdam 25
AÇIK İŞLER 28
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER 37
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ 41
SONUÇ 47
EK-1: İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU 51

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: En Fazla Açık İş Olan Meslekler (2018) 5
Tablo 2: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2018) 6
Tablo 3: Mesleki Eğitim Kursları ve Katılımcı Sayıları (2011-2018) 8
Tablo 4: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı 9
Tablo 5: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2011-2018) 9
Tablo 6: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı 10
Tablo 7: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2011-2018) 11
Tablo 8: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı 15
Tablo 9: E-Ticaret Yapmama Nedenleri 20
Tablo 10: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletmelerin, Hizmetlerimize Göre Oranları 23
Tablo 11: İŞKUR'un Desteklemesini İstediğiniz Alanlar 24
Tablo 12: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı 25
Tablo 13: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları 26
Tablo 14: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler 27
Tablo 15: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşletmeOranı 29
Tablo 16: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması 34
Tablo 17: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ve Açık İş Oranı 34
Tablo 18: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları 35
Tablo 19: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması 36
Tablo 20: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler 37
Tablo 21: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı 38
Tablo 22: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı 39
Tablo 23: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri 41
Tablo 24: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri 42
Tablo 25: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi 43
Tablo 26: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi 44
Tablo 27: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler 44

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2011-2018) 4
Şekil 2: Yıllara Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2011-2018)..... 5
Şekil 3: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2011-2018) 7
Şekil 4: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Hak Eden Sayısı (2012-2018) 12
Şekil 5: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşletmelerin Oranı 16
Şekil 6: İşletmelerde Part-time çalışma durumu ve Kadın çalışan oranı 17
Şekil 7: Sektör Bazında İşletmelerin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu..... 17
Şekil 8: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu..... 18
Şekil 9: Sektörlere Göre İşletmelerin İhracat Yapma Oranı..... 19
Şekil 10: Ar-Ge Çalışması Yapan İşletme Durumu 20
Şekil 11: Gelecek Bir Yıl İçinde Yatırım Planlayan İşletme Oranı (%) 21
Şekil 12: Gelecek Bir Yıl İçinde Planlanan Yatırım Oranı (%)..... 21
Şekil 13: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletme Oranı 22
Şekil 14: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri..... 24
Şekil 15: İşletmelerde İnsan Kaynakları Sorumlu İstihdamı..... 27
Şekil 16: Genç (15-24 yaş) Personel Seçiminde Aranan Kriterlerin Dağılımı 28
Şekil 17: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi..... 30
Şekil 18: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 31
Şekil 19: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 31
Şekil 20: Açık İşlerde Engelli Çalıştırma Durumu 32
Şekil 21: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı..... 33
Şekil 22: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı 39
Şekil 23: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı..... 40
Şekil 24: Teşviklerin İstihdama Katkısı..... 45
Şekil 25: Teknolojik Gelişmelerin İstihdama Etkisi 46

KISALTMALAR

İPA	İşgücü Piyasası Araştırmaları
İŞKUR	Türkiye İş Kurumu
NACE	Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması
NİDO	Net İstihdam Değişim Oranı
TGÇM	Temininde Güçlük Çekilen Meslekler
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
İEP	İşbaşı Eğitim Programı
KÇÖ	Kısa Çalışma Ödeneği

YÖNETİCİ ÖZETİ

İşgücü piyasasını analiz etmek için arz ve talep verilerine ihtiyaç duyulmaktadır. İşgücü piyasasının arz tarafına ait veriler TÜİK ve İŞKUR'un idari kayıtları aracılığı ile yayınlanmaktadır. İşgücünün arz boyutunun ele alınmasında birtakım temel işgücü verileri bulunmaktadır. Ekonomik olarak aktif olan nüfusun, çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eden İşgücüne Katılma Oranı; çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden İstihdam Oranı ve toplam işsiz sayısının işgücüne oranını ifade eden İşsizlik Oranı işgücü arzına ilişkin temel eğilimleri barındırmaktadır.

İşgücü piyasasının talep yönüne ilişkin veriler ise işgücü piyasası araştırması ile açık iş istatistikleri araştırmaları kapsamında derlenmektedir. İşgücü piyasasının talep boyutunu analiz etmek gayesiyle hazırlanan bu rapor, Kayseri İli İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre değerlendirilmiştir. Çalışma kapsamında 1540 işletme için veri derlenmiştir. Bu işletmeler 20 ve daha fazla çalışanı olan işletmeler olup il genelinde 18 sektörde tam sayım yapılmıştır. Kayseri ilinde 20+ istihdamlı işletmeler için toplam çalışan sayısı 110 bin 358 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 91 bin 276 çalışan erkeklerden, 19 bin 82 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır. Kayseri ilinde en fazla çalışanı olan meslek grupları; Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar (İmalat Sektöründe Çalışanlar) ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslekleridir.

Kayseri ilinde açık iş oranı yüzde 1 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde ise açık iş oranı yüzde 1,5 olup, Kayseri ili açık iş oranı bakımından 0,5 puanlık farkla Türkiye ortalamasının altındadır. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 3,5 ile Bilgi ve iletişim sektörüdür. Açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu meslek grubunda araştırma döneminde 465 kişilik açık iş mevcuttur. Kayseri ilinde en fazla açık işi olan ilk üç meslek grubu; Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar (İmalat Sektöründe Çalışanlar), Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar ve Hizmet Ve Satış Elemanları Meslekleridir. İl genelinde açık işlerin yüzde 23'ü için herhangi bir eğitim düzeyi talep edilmemiştir.

Kayseri ilinde temininde güçlük çekilen meslekler sektörlere göre incelendiğinde en fazla İmalat sektöründe eleman temininde güçlük çekildiği görülmektedir. Kayseri ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada Mobilya Döşeme İşçisi mesleğinin yer aldığı

görülmektedir. Bu mesleği ise Argon Kaynakçısı (Tığ Kaynakçısı) mesleği takip etmektedir. Eleman teminde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması yer almaktadır.

Türkiye genelinde işletmelerin yüzde 19,3'ü istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Kayseri ilinde işverenlerin yüzde 26,8'i istihdamın artacağını öngörmüştür. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinde 3,9 iken bu oran Kayseri ilinde ülke geneline yakın olup yüzde 3,3'dir.

Kayseri ilinde işverenler, istihdama en fazla katkı sağlayan teşvikin İlave İstihdam Teşviki olduğunu belirtmiştir. Ayrıca İşverenlerin yüzde 68,5'i, İŞKUR'un Yeni alım yapılacak çalışanlar için sigorta ve prim desteği konusunda desteklemesini istemektedir.

İşverenlerin yüzde 26,8'i teknolojik gelişmelerin istihdamı arttıracağını beyan ederken, yüzde 18,8'i ise istihdamı azaltacağını düşünmektedir. Sektörel açıdan bakıldığında ise; Kayseri ilinde Diğer hizmet faaliyetleri ile Bilgi ve iletişim sektörlerinde işverenlerin yarıdan fazlası teknolojik gelişmelerin istihdamı arttıracağını savunmaktadır.

İşgücü piyasasının mevcut durumunu görebilmek ve gelecek dönem eğilimlerini öngörerek veriye dayalı sağlıklı kararlar almak son derece önemli olup bu ihtiyaçların karşılanması amacıyla Kayseri İli İşgücü Piyasası Analiz Raporu hazırlanmıştır.

GİRİŞ

Bu çalışma Kayseri işgücü piyasasının gerek arz gerekse talep yönü ile mevcut durumunu ortaya koyarak piyasanın olumlu ve olumsuz yanlarını sergilemektedir. Bu kapsamda işgücü piyasası ile kararların alınması ve uygulamaya konulacak faaliyet ve projelerin etkinliğinin artırılması noktasında araştırma sonuçlarının göz önüne alınması oldukça önemlidir.

Kayseri İşgücü Piyasası Araştırması Sonuç Raporu; il düzeyinde politika yapıcılarına ve karar alıcılara kaynak sağlamada büyük katkılar sağlayacak olan önemli bir çalışmadır. İşgücü piyasasının en önemli aktörleri olan işgücü ve işverenlerin piyasaya sundukları emeği ve piyasadan beklentilerini iyi analiz ederek niteliklerini ortaya koymak politika üretmeden önceki ilk adımı oluşturmaktadır. Daha sonra ise bu analizler neticesinde arz talep dengesini iyi kurmak ve işgücü politikalarını bu dengeyi sağlayacak şekilde tesis etmek, istihdam ve işsizlik sorunlarıyla mücadele eden her bir kurum/kuruluşun gayesini oluşturmaktadır.

İşgücü Piyasası Araştırmaları sadece İŞKUR'a değil, Türkiye'de işgücü piyasasının paydaşı olan tüm kurum ve kuruluşlara önemli katkılar sağlamaktadır. İŞKUR, işgücü piyasasında aktif ve pasif istihdam politikalarında söz sahibi bir Kamu İstihdam Kurumu olarak İşgücü Piyasası Bilgi Formları aracılığıyla ve işverenlerle yüz yüze görüşme yöntemiyle İşgücü Piyasası Araştırmalarını gerçekleştirmektedir. Bu araştırma sonucunda Türkiye'de işgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin en kapsamlı veri üreten kurum İŞKUR'dur.

İşgücü piyasası talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından itibaren yıllık bazda periyodik olarak sürdürülmektedir. Yapılan bu araştırmalar kapsamında 2019 yılı için Kayseri ilinde 1 Nisan-3 Mayıs 2019 tarihleri arasında saha çalışması gerçekleştirilmiş olup, araştırma neticesinde işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Araştırma Raporu hazırlanmıştır.

Bu raporda, İşgücü Piyasası Araştırması sonuçları analiz edilerek Kayseri ilinde işgücü piyasasının talep yapısı ortaya konulmaktadır.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ

İŞKUR GÖSTERGELERİ

İŞKUR göstergeleri, Kurumun idari kayıtlarından oluşmakta olup İŞKUR'un hedef kitlelerine sunmuş olduğu hizmetlerin verilerinden hareketle istatistik alt yapısında derlediği rakamları içermektedir. Kurumun hizmetlerinden yararlanmak için Kuruma kayıt yaptıran kişilerin yaş, cinsiyet, sosyal durum, eğitim durumu, sektör ve meslek bilgisi bağlamında oldukça detaylı bilgilere ulaşılabilmektedir.

Açık İşler

Açık iş; işverenlerin ihtiyaç duyduğu işgücünü karşılamak amacıyla Kuruma bildirdikleri işgücü talepleridir. İşverenler taleplerini Kuruma bizzat gelerek verebilecekleri gibi online olarak da ihtiyaç duyduğu nitelikteki işgücünü Kurumdan talep edebilmektedirler.

Şekil 1: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2011-2018)

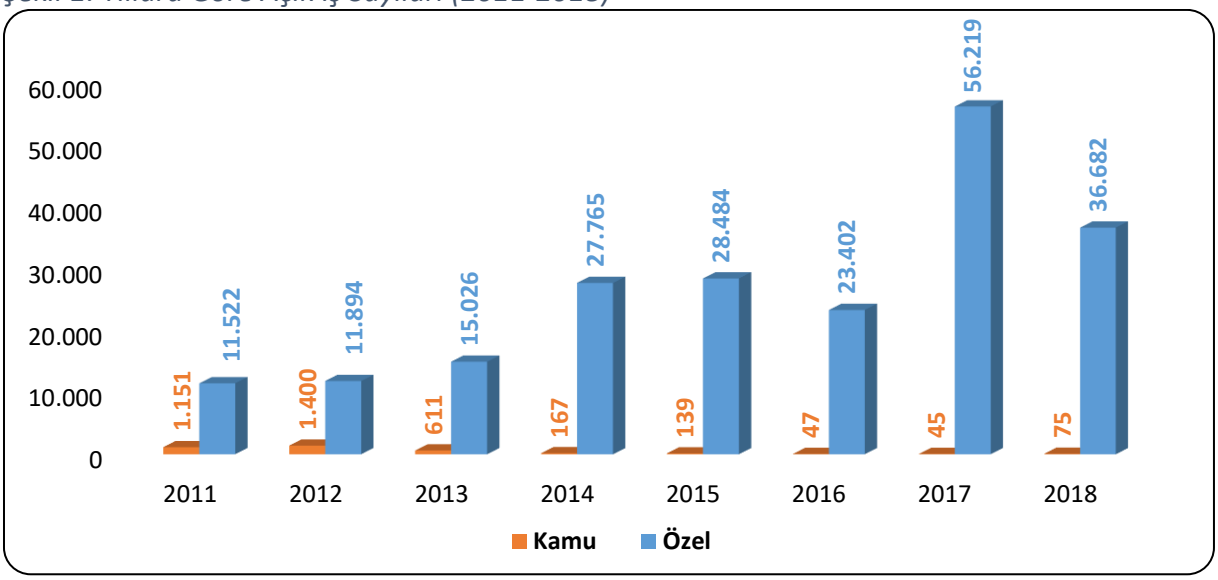

Kaynak: İŞKUR

2011 yılında 12 bin 673 kişilik işgücü talebi alınmışken bu sayı 2018 yılına gelindiğinde 36 bin 757 kişiye yükselmiştir. Açık iş sayıları yıllar içerisinde dalgalı bir seyir izlemiştir. 2011 yılından itibaren 2015 yılına kadar artış eğilimi göstermiştir. 2017 yılı itibariyle alınan açık işler zirveyi görmüş ve bir önceki yıla göre yaklaşık yüzde 139,9 oranında artış göstermiştir. Açık işler sektör bazında incelendiğinde ise İŞKUR'un özellikle 2013 yılından sonra özel sektör açık işleri üzerindeki etkinliğini önemli ölçüde arttırdığı görülmektedir.

Tablo 1: En Fazla Açık İş Olan Meslekler (2018)

Meslek	Açık İş Sayısı
Beden İşçisi (Genel)	6.712
Proses İşçisi	6.074
Temizlik Görevlisi	2.136
Satış Danışmanı / Uzmanı	1.740
Ön Muhasebeci	1.504
Elektrikçi (Genel)	1.288
Diğer İmalat Ve İlgili İşçiler (Elle)	1.255
Perakende Satış Elemanı (Gıda)	748
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	643
Reyon Görevlisi	530

Kaynak: İŞKUR

Kayseri ilinde 2018 yılında 22 bin 630 kişilik açık iş, işverenler tarafından İŞKUR'a iletilmiştir. Bu sayının içinde, ilk sırada 6 bin 712 açık iş ile Beden İşçisi (Genel) mesleği bulunmaktadır. Bu sayı toplam açık iş sayısının yüzde 18,3'ünü oluşturmaktadır. Bu mesleği Proses İşçisi ve Temizlik Görevlisi meslekleri takip etmektedir.

İşe Yerleştirmeler

İŞKUR özellikle son yıllarda performansını önemli ölçüde artırarak 2018 yılında yıllık bazda 2 milyon 394 bin açık işi işgücü piyasasından toplamıştır. Şekil 2'den de görüleceği üzere bu artan performans İŞKUR işe yerleştirme hizmetlerine doğrudan yansımaktadır.

Şekil 2: Yıllara Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2011-2018)

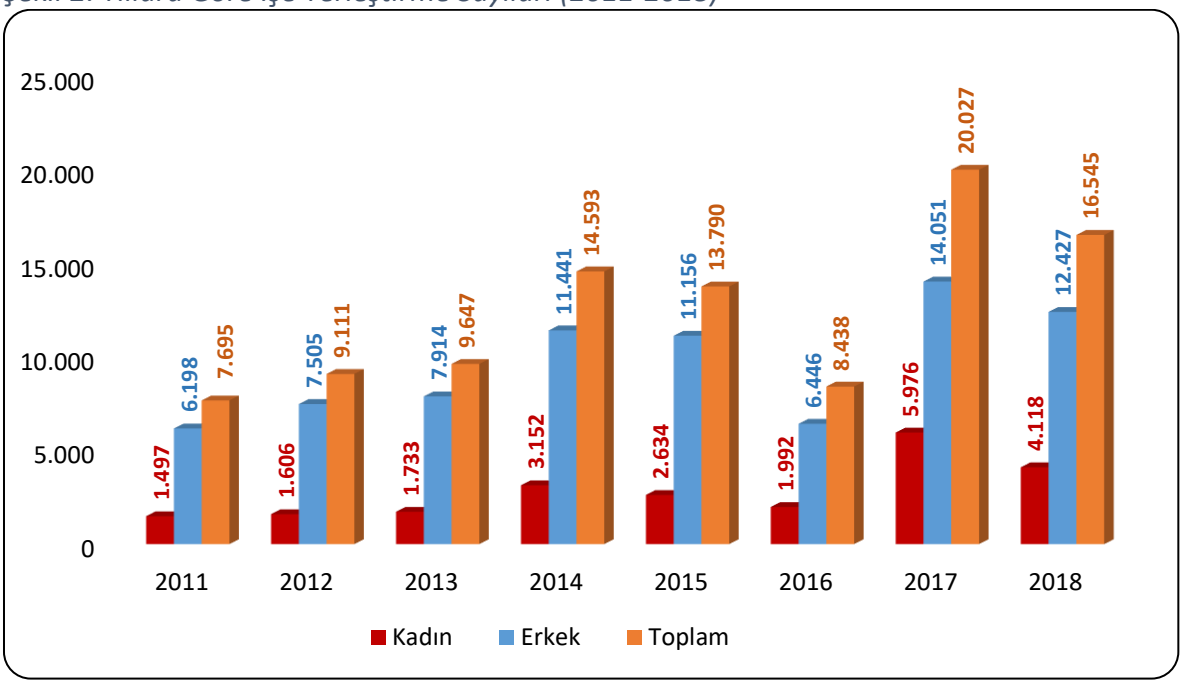

Kaynak: İŞKUR

2011 yılındaki işe yerleştirme sayısı 7 bin 695 olan Kayseri ilinde işe yerleştirilenlerin 6 bin 198'i erkek, geri kalan 1.497 kişi ise kadınlardan oluşmaktadır. Bu rakamlar yıllar itibariyle dalgalı bir seyir izlemektedir. 2017 yılında ise belirgin bir artış yaşanarak 20 bin 27 kişi İŞKUR tarafından işe yerleştirilmiştir. 2018 yılında işe yerleşenlerin yaklaşık yüzde 24,9'u kadınlardan oluşmuştur.

İŞKUR'un; piyasayı yakından takip ederek il özelinde piyasanın sahip olduğu tüm değişkenleri göz önünde bulundurup işverenlerin işgücü ihtiyaçlarını zamanında karşılaması en temel fonskiyonları arasında yer almaktadır.

Tablo 2: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2018)

Meslekler	Erkek	Kadın	Genel Toplam
Proses İşçisi	4.432	605	5.037
Beden İşçisi (Genel)	1.889	297	2.186
Diğer İmalat Ve İlgili İşçiler (Elle)	968	148	1.116
Satış Danışmanı / Uzmanı	499	602	1.101
Temizlik Görevlisi	337	408	745
Perakende Satış Elemanı (Gıda)	379	304	683
Şeker İmal İşçisi	460	52	512
Tarım İşçisi-(Bitkisel Üretim Ve Hayvan Yetiştiriciliği)	414	13	427
Reyon Görevlisi	197	141	338
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	51	183	234

Kaynak: İŞKUR

Kayseri ilinde 5 bin 37 kişilik işe yerleştirmeyle Proses İşçisi (Üretim İşçisi) mesleği ilk sırada yer almaktadır. Bu sayı toplam işe yerleştirme sayısının % 30,4'ünü oluşturmaktadır. Bu mesleği Beden İşçisi (Genel) ve Diğer İmalat Ve İlgili İşçiler (Elle) meslekleri takip etmektedir. Erkekler en çok Proses İşçisi ve Beden İşçisi (Genel) mesleklerinde işe yerleştirilirken, kadınlar ise en çok Proses İşçisi ve Satış Danışmanı / Uzmanı mesleklerinde işe yerleştirilmiştir.

Kayıtlı İşsiz

Kayıtlı İşsiz, Hali hazırda herhangi bir gelir getirici işte çalışmayıp Kurumumuza iş arama maksadı ile başvuran kişilerdir.

Kurumumuz ilgili mevzuat gereğince kayıtlı iş arayanlarına en az bir yıl süre ile hizmet vermekle yükümlü olmakta olup, iş arayanlar İŞKUR sistemi üzerinde durumlarını güncelleyerek iş aramaya devam ettikleri sürece İŞKUR hizmetlerinden herhangi bir süre kısıtı olmadan yararlanabilmektedirler.

Son 12 ay içerisinde İŞKUR hizmetlerine başvurusu veya profil güncellemesi yapmadığı tespit edilen kayıtlar sistem tarafından pasife alınmaktadır. Ayrıca iş arayanlar kayıtlarını istedikleri zaman pasife alarak İŞKUR hizmetlerinden yararlanmayı sonlandırabilmektedir.

Şekil 3: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2011-2018)

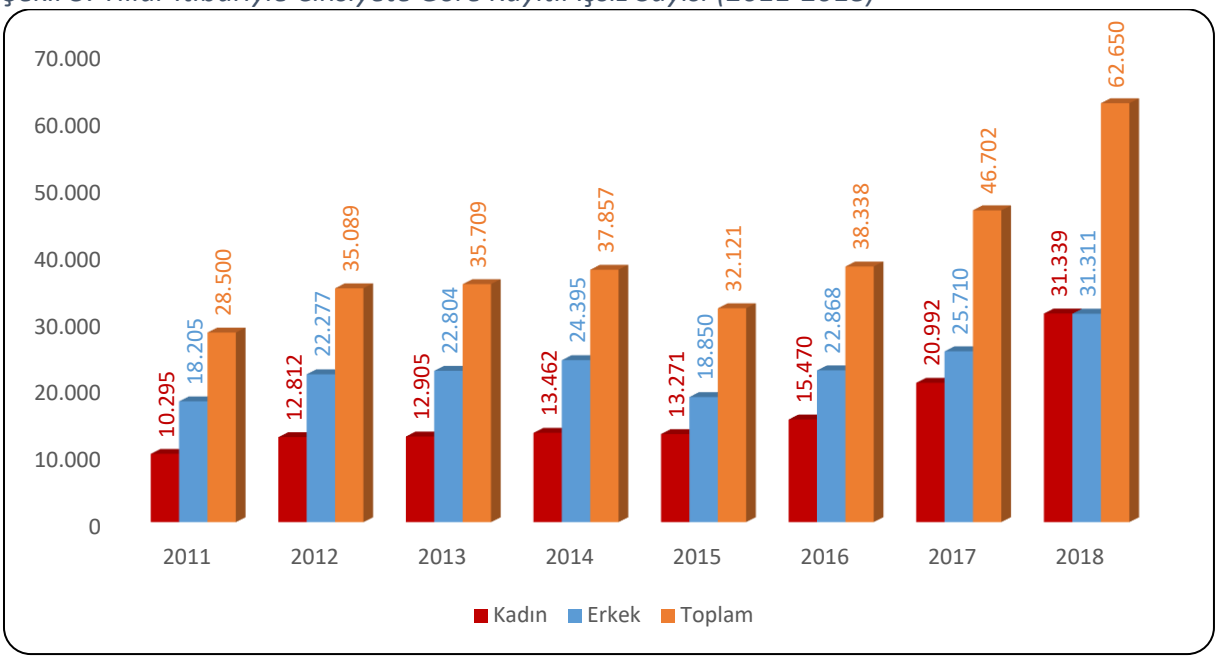

Kaynak: İŞKUR

2011 yılında Kayseri ilinde İŞKUR'a kayıtlı 28 bin 500 işsiz bulunmaktadır. Kayıtların 18 bin 205'i erkek, 10 bin 295'i ise kadınlardan oluşmaktadır. 2018 yılında ise toplam 62 bin 650 kişi işsiz olarak kayıtlarda yerini almıştır. Yıllar itibariyle toplam kayıtlı işsiz sayısında artış eğilimi dikkati çekmektedir. 2015 yılındaki düşüşün nedeni ise 2015 yılı içinde kayıtlı işsiz sorgulamalarında SGK kayıtlarının baz alınması yöntemine geçilmesidir. Bu gelişme, sayesinde İŞKUR olarak işsizlerin işgücündeki durumlarını anlık olarak takip edilebilme imkanına erişmiştir.

Yıllar itibariyle kadın ve erkek dağılımları incelendiğinde dikkati çeken nokta, İŞKUR'a kayıtlı kadınların sayısındaki önemli artıştır. 2011 yılında Kayseri'de 10 bin 295 kayıtlı işsiz kadın bulunmakta iken bu sayı 2018 yılında önemli ölçüde artarak 31 bin 339'a yükselmiştir. Bu artışta İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetleri hem nitelik hem de nicelik olarak iyileştirmesi çok önemli bir faktördür.

Kayseri ilinde mesleklere göre kayıtlı işsiz sayıları incelendiğinde en fazla kayıtlı işsizin olduğu ilk 10 mesleğin başında Beden İşçisi (Genel) mesleği yer almakta olup bu meslekte Kayseri ilinde Kuruma kayıtlı 12 bin 469 işsiz bulunmaktadır. Bu rakam Kayseri ilindeki toplam kayıtlı işsiz sayısının %19,9'unu oluşturmaktadır. Bu mesleği Temizlik Görevlisi ve Satış Danışmanı /

Uzmanı meslekleri takip etmiştir. Kadın kayıtlı işsizlerde en çok Beden İşçisi, Temizlik Görevlisi, Büro Memuru, Satış Danışmanı / Uzmanı ve Sekreter gibi mesleklerin yanı sıra Bedene İşçisi (Temizlik), Sekreter ve Kasiyer gibi mesleklerde de kayıtlı işsiz bulunmaktadır.

Aktif İşgücü Programları

İŞKUR, aktif işgücü piyasası programları aracılığıyla istihdamın korunmasına ve artırılmasına, işsizlerin mesleki niteliklerinin geliştirilmesine, işsizliğin azaltılmasına ve özel politika gerektiren kişi ve grupların işgücü piyasasına kazandırılmasına yardımcı olmakta ve işsizlikten istihdama geçişi kolaylaştırmaya çalışmaktadır. Aktif işgücü piyasası programları içerisinde bulunan mesleki eğitim kursları, işbaşı eğitim programları ve girişimcilik eğitim programları ile işgücüne nitelik kazandırmaktadır.

Tablo 3: Mesleki Eğitim Kursları ve Katılımcı Sayıları (2011-2018)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2011	182	1.304	1.796	3.100
2012	137	891	1.410	2.301
2013	83	312	958	1.270
2014	75	227	655	882
2015	66	522	674	1.196
2016	54	476	621	1.097
2017	88	668	1.311	1.979
2018	52	606	355	961

Kaynak: İŞKUR

Mesleki eğitim kursları 2014 yılına kadar azalma eğilimi gösterirken sonrasında ise artış göstermiştir. 2018 yılında ise düzenlenen 52 mesleki eğitim kursuna 961 kursiyer katılmıştır. Katılan kursiyerlerin, 606'ı kadınlardan, 355'i erkeklerden oluşmaktadır.

Mesleki eğitim kursları; yeni bir meslek kazandırılması veya var olan mesleki becerilerin geliştirilmesi suretiyle bireylerin istihdam edilebilirliğini arttırmaya yönelik programlardır. Bu kapsamda düzenlenecek kursların beceri eksikliği olan kitlelere ulaşması büyük önem taşımaktadır. Cinsiyet bazında kursa katılan bireyler incelendiğinde kadın katılımcıların daha fazla olduğu görülmektedir. Kadınların eğitim seviyesi arttıkça işgücüne katılımlarının arttığı gerçeği düşünüldüğünde mesleki eğitim kursları ile kadınların beceri seviyeleri arttırılarak işgücü piyasasına girişleri ve istihdam edilebilirlikleri kolaylaştırılmaktadır. 2018 yılında kursiyerlerin yüzde 63,1'ini kadınlardan oluştuğu görülmektedir. Bu bilgiler ışığında katılımcıların cinsiyet dağılımı incelendiğinde kadınların yüksek oranda olması hedef kitlenin doğru belirlendiğini göstermektedir.

Tablo 4: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Toplam	Erkek	Kadın
Kilim Dokuyucu (El Tezgâhı)	Temel Metal Şekillendirme Elemanı	Kilim Dokuyucu (El Tezgâhı)
Evde Çocuk Bakım Elemanı	Çoban/Sürü Yönetim Elemanı (Küçükbaş Hayvan)	Evde Çocuk Bakım Elemanı
Temel Metal Şekillendirme Elemanı	Mobilya Döşeme Kesim İşçisi	Yahyalı Halı Dokumacısı
Çoban/Sürü Yönetim Elemanı (Küçükbaş Hayvan)	Erkek Berberi/Erkek Kuaförü	Sanayi Makinecisi
Yahyalı Halı Dokumacısı	Stilist	Hasta Ve Yaşlı Bakım Elemanı
Sanayi Makinecisi	Deri Düz Dikiş Makineci (Deri/Kürk Hazır Giyim)	Yöresel Kilim Dokuyucusu
Deri Düz Dikiş Makineci (Deri/Kürk Hazır Giyim)	Ring Makineci	Halı Dokuyucu (El Tezgâhı)
Mobilya Döşeme Kesim İşçisi	Düz Dokuma Kumaş İşçisi	Çeyiz Ürünleri Hazırlama Elemanı
Hasta Ve Yaşlı Bakım Elemanı	Bakır Ve Alüminyum Boru Tesisatçısı	Çarpana Dokumacı
Erkek Berberi/Erkek Kuaförü	Bilgisayar Sistem Kurulum Bakım Onarım Ve Arıza Giderme Elemanı	El Nakışçısı

Kaynak: İŞKUR

2018 yılında en fazla sayıda katılımcının olduğu kurslar Kilim Dokuyucu (El Tezgâhı), Evde Çocuk Bakım Elemanı ve Temel Metal Şekillendirme Elemanı mesleklerinde düzenlenmiştir. En fazla sayıda kadın katılımcının olduğu kurslar ise Kilim Dokuyucu (El Tezgâhı), Evde Çocuk Bakım Elemanı ve Yahyalı Halı Dokumacısı mesleklerinde düzenlenmiştir. Erkeklerde ise en fazla Temel Metal Şekillendirme Elemanı ve Çoban/Sürü Yönetim Elemanı (Küçükbaş Hayvan), Mobilya Döşeme Kesim İşçisi ile Erkek Berberi/Erkek Kuaförü mesleklerinde kurs düzenlenmiştir.

Tablo 5: İşbaşı Eğitim Programı Ve Katılımcı Sayıları (2011-2018)

Yıllar	Program	Kadın	Erkek	Toplam
2011	88	40	266	306
2012	49	144	277	421
2013	43	108	274	382
2014	45	56	61	117
2015	1.421	1.200	1.766	2.966
2016	1.125	1.064	1.601	2.665
2017	863	1.602	1.352	2.954
2018	924	1.742	1.200	2.942

Kaynak: İŞKUR

İşsizliğin en önemli nedenlerinden biri işsizlerin gerekli mesleki bilgi ve beceriye sahip olmamasının yanında yeterli iş tecrübesinin de bulunmamasıdır. İşbaşı eğitim programının temel gayesi mesleki deneyimi veya iş tecrübesi olmayan kişilere mesleki deneyim ve iş

tecrübesi kazandırılarak bu kişilerin istihdam edilebilirliklerinin arttırılmasıdır. Bir diğer gaye ise nitelikli işgücü temin etmekte zorlanan işverenlere işe alacakları kişileri işyerinde belli bir süre gözlemleyerek ve eğitim vererek kişiler hakkında ayrıntılı bilgi sahibi olma ve işe alma konusunda isabetli bir karar verme imkânı sunmaktır.

2011 yılından itibaren işbaşı eğitim programlarının sayısı artış eğilimi içerisindedir. İşverenler tarafından oldukça rağbet gösterilen işbaşı eğitim programları, katılımcılar açısından da pratik eğitim almaları ve işyerinde tecrübe kazanarak sonrasında daha kolay iş bulmaları açısından önemli bir aktif işgücü programı olarak değerlendirilmektedir. Yıllar itibariyle İşbaşı Eğitim Programlarından faydalanan kişi sayısı artmıştır. Bu durum İŞKUR'un kurslarının daha çok kişiye beceri ve tecrübe kazandırdığını ve işgücü piyasasınında etkinliğini arttırdığını göstermektedir.

2018 yılında 924 program düzenlenmiş olup toplam 2 bin 942 kişi programlara katılmıştır. Katılımcıların yüzde 59,2'i kadınlardan, yüzde 40,8'i ise erkeklerden oluşmaktadır.

Tablo 6: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Toplam	Erkek	Kadın
Perakende Satış Elemanı (Gıda)	Perakende Satış Elemanı (Gıda)	Perakende Satış Elemanı (Gıda)
Satış Elemanı (Perakende)	Satış Elemanı (Perakende)	Satış Elemanı (Perakende)
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Hastane Hizmetlisi	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi
Hastane Hizmetlisi	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Hemşire
Hemşire	Satış Danışmanı / Uzmanı	Hastane Hizmetlisi
Satış Danışmanı / Uzmanı	Kompleci (Yuvarlak Örme Makinesi Operatörü)	Satış Danışmanı / Uzmanı
Büro Memuru (Genel)	Hemşire	Hasta Danışmanı
Garson (Servis Elemanı)	Ambar/Depo Görevlisi	Garson (Servis Elemanı)
Ön Muhasebeci	Büro Memuru (Genel)	Büro Memuru (Genel)
Hasta Danışmanı	Garson (Servis Elemanı)	Hasta Kabul-Kayıt Görevlisi

Kaynak: İŞKUR

2018 yılında Kayseri ilinde yararlanıcı sayısı en fazla olan işbaşı eğitim programları Perakende Satış Elemanı (Gıda), Satış Elemanı (Perakende) ve Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi mesleklerinde düzenlenmiştir. Bu meslekler, kadınlarda aynı meslekler olurken erkeklerde Perakende Satış Elemanı (Gıda), Satış Elemanı (Perakende) ve Hastane Hizmetlisi olarak değişiklik göstermektedir.

Tablo 7: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2011-2018)

Yıllar	Program	Kadın	Erkek	Toplam
2011	29	305	400	705
2012	22	255	258	513
2013	23	307	221	528
2014	24	296	273	569
2015	46	500	537	1037
2016	47	594	601	1195
2017	109	1300	1234	2534
2018	80	849	792	1641

Kaynak: İŞKUR

Girişimcilik Eğitim Programları, istihdamın korunması, artırılması, geliştirilmesi ve işsizliğin azaltılması hedefleri çerçevesinde işsizlere kendi işlerini kurma imkânı sunarak hem işsiz olan bireyleri işsizlikten kurtarmayı hem de bireylere ilave istihdam imkânı oluşturmayı hedeflemektedir. 2018 yılında 80 girişimcilik eğitim programı düzenlenmiştir. Düzenlenen 80 programa 2018 yılında 849'u kadın, 792'si erkek olmak üzere toplam 1.641 kişi katılmıştır.

İşsizlik Ödeneği

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur.

Şekil 4: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Hak Eden Sayısı (2012-2018)

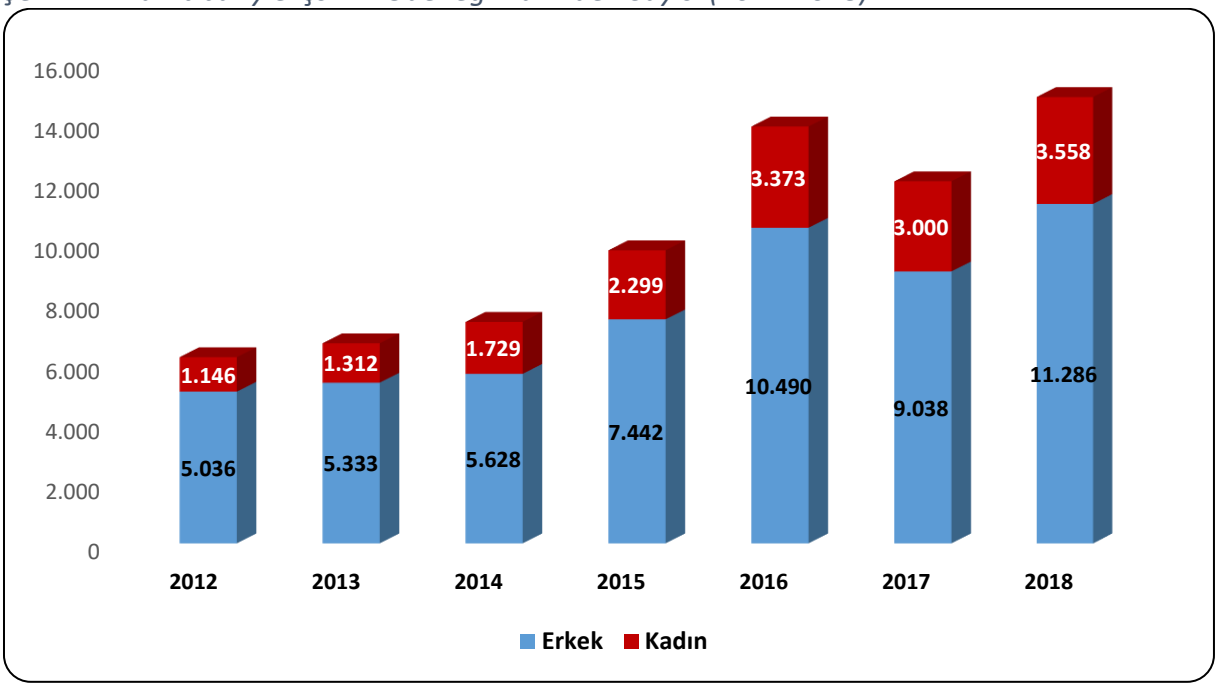

Kaynak: İŞKUR

Kayseri ilinde 2018 yılında yüzde 24'ü kadın olmak üzere 14 bin 844 kişi işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

İşgücü piyasasında arz ve talep dengesinin dinamiklerini görmek adına işgücü piyasasındaki gelişmeleri takip etmek oldukça önemlidir. İşgücü piyasasında işgücü arzı ve talebinin niteliklerini ortaya çıkarmak ise söz konusu etkin işleyişin ön şartı olarak kabul edilmektedir. İşgücü arzında görülen fazlalıklara rağmen hala belirli alanlarda işgücü sıkıntısı çekilmekte, nitelik uyumsuzluğu sonucu işsizlik azalış eğilimine girememektedir. Bu sorun da gelişmiş ülkelerin dahi işgücü piyasasında en çok sıkıntı çektiği konuların başında gelmektedir.

İşgücü piyasasında eşleştirme hizmetlerinde yaşanan bu tür sıkıntıları bertaraf edebilmek için işgücünün istihdam edilebilirliğini arttırmak odak nokta olarak ortaya çıkmasına rağmen ilk önce işgücü piyasasının gerçek ihtiyaçlarını tespit etmek önemlidir. Bunun sebebi işgücü piyasasının ihtiyacı olmamasına rağmen söz konusu alanda işgücü yetiştirilmesi gibi etkin olmayan faaliyetlerde bulunmanın oluşturduğu etkinlik problemi olarak söylenebilir. Belirli bir alanda işgücü ihtiyacı var mı? İhtiyaç varsa kaç kişilik açık iş mevcut? Hangi beceriler aranmakta? Bir mesleğin temininde güçlük çekiliyorsa bunun sebebi işe başvuru yapılmaması mı, gerekli niteliğe sahip olunamadığından mı ya da ücret ve çalışma koşulları beğenilmediği için mi? Bu soruların cevaplarına ulaşmak, etkin bir eşleştirme hizmeti için zaruri görünmektedir. Bu sebeple işgücü piyasasının talep boyutunun ele alınıp, Kurum politikalarına yön vermesi için çok ciddi çalışmalar yapılmaktadır. İşgücü piyasasının arz yönünü ele alan ve istatistiklerini yayımlayan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), bu çalışmalarını Sürekli Hanehalkı İşgücü Anketleri aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Talep tarafına ilişkin ise İŞKUR'un İşgücü Piyasası Araştırmaları bu alandaki boşluğu kapatmaya yöneliktir. Bu bağlamda işgücü piyasasının seyrini izlemek, değerlendirmek ve beklentileri açığa çıkarmak gayesiyle İşgücü Piyasası Araştırması yapılmaktadır.

Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi gayesiyle Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından itibaren İşgücü Piyasası Araştırmaları (İPA) periyodik olarak sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007 yılından günümüze kadar devam ettirilen araştırmalar 2009-2013 tarihleri arasında yılda iki defa yapılmış olup, sonraki yıllarda ise yılda bir kez yapılmıştır. İşgücü piyasası araştırmaları 2011 yılı ikinci yarısından itibaren TÜİK işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biri de İŞKUR dışında diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır. Bu çalışma yerel istihdam politikalarına yön verecek yegane kaynaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2019 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 1 Nisan-3 Mayıs 2019 tarihleri arasında Türkiye genelinde 83 bin 887 işletme ziyaret edilerek yüze görüşme yöntemiyle veri derlenmiştir. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri dışındaki 18 alt sektörde yer alan ve 20 ve daha fazla çalışanı olan işletmeler için 77 ilde tamsayım, 4 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa) örneklem yöntemiyle çalışılmıştır. 2-9 ile 10-19 arası çalışanı olan işletmelerde ise Türkiye geneli sonuç alabilmek için örneklem yöntemiyle sahaya çıkılmıştır.

İşyerleri ile Kurum personeli tarafından yüz yüze görüşme yöntemiyle gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" kapsamında,

- Temel işletme bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Arama Kanalı, Cinsiyet)
- Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Çekme Nedeni)
- Bir yıl sonrası için artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

İŞLETMELER VE MEVCUT İSTİHDAM

İşyerleri ve Mevcut İstihdam bölümünde Kayseri ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası araştırması kapsamında bulunan işletmeler ile çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşletmelerin İŞKUR hizmetlerinden yararlanma durumu ve hangi tür hizmetlerden yararlandığı, işletmelerin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp yapmama durumları, işletmelerde İK sorumlusu olup olmadığı, Ar-Ge çalışması yapılıp yapılmadığı ile part-time çalışanın bulunup bulunmadığı durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer verilecektir. Çalışma

kapsamında Kayseri ilinde 1.540 işletme için veri derlenmiştir. Bu işletmelerde 110 bin 358 çalışan tespit edilmiştir.

İşyeri Verileri

Araştırma kapsamında Kayseri ilinde 20 ve daha fazla çalışanı olan işletmeler için veri derlenmiştir. Tablo 8'de Kayseri ilinde araştırma kapsamında olan işletmelerin sektörel dağılımı incelenecektir.

Tablo 8: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı

Sektörler	İşletme Sayısı
İmalat	649
Toptan ve perakende ticaret	277
İnşaat	189
Ulaştırma ve depolama	81
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	60
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	57
Eğitim	48
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	46
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	44
Madencilik ve taş ocakçılığı	29
Diğer hizmet faaliyetleri	13
Bilgi ve iletişim	13
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	8
Gayrimenkul faaliyetleri	8
Finans ve sigorta faaliyetleri	7
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	6
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	4
Genel Toplam	**1540**

Kaynak: İPA 2019

Kayseri ilinde imalat sektörünün önemi, İşgücü Piyasası Araştırmalarında da ortaya çıkmıştır. Kayseri ilindeki çalışma kapsamına giren işletmelerin yüzde 42,1'i imalat sektöründe yer almaktadır. Türkiye geneli ile kıyaslama yapılacak olursa; Türkiye genelinde 20 ve daha fazla istihdamlı işletmeler içerisinde imalat sektöründe bulunan işletmelerin ağırlığı yüzde 30,9 seviyesindedir. Bu durumda Kayseri ilinde imalat sektöründe bulunan işletmelerin toplam içindeki ağırlığı Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır. imalat sektöründen sonra en fazla sayıda işletme Toptan ve perakende ticaret sektörü faaliyet göstermektedir. Araştırma kapsamında Toptan ve perakende ticaret sektöründeki işletmelerin ülkemizdeki payı 19,1 iken Kayseri ilinde Toptan ve perakende ticaret sektörünün payı yüzde 18 düzeyindedir. Kayseri ilinde

20 ve daha fazla kişi istihdam eden işletmelerin yarıdan fazlası İmalat ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörlerinde faaliyet göstermektedir.

En az işletme ise Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri ile Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektörlerinde yer almaktadır. Ancak bu tablo incelenirken Kayseri ili düzeyinde yalnızca 20 ve daha fazla istihdamı olan işletmelerin araştırma kapsamına dahil olduğu göz önünde bulundurulmalıdır.

Şekil 5: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşletmelerin Oranı

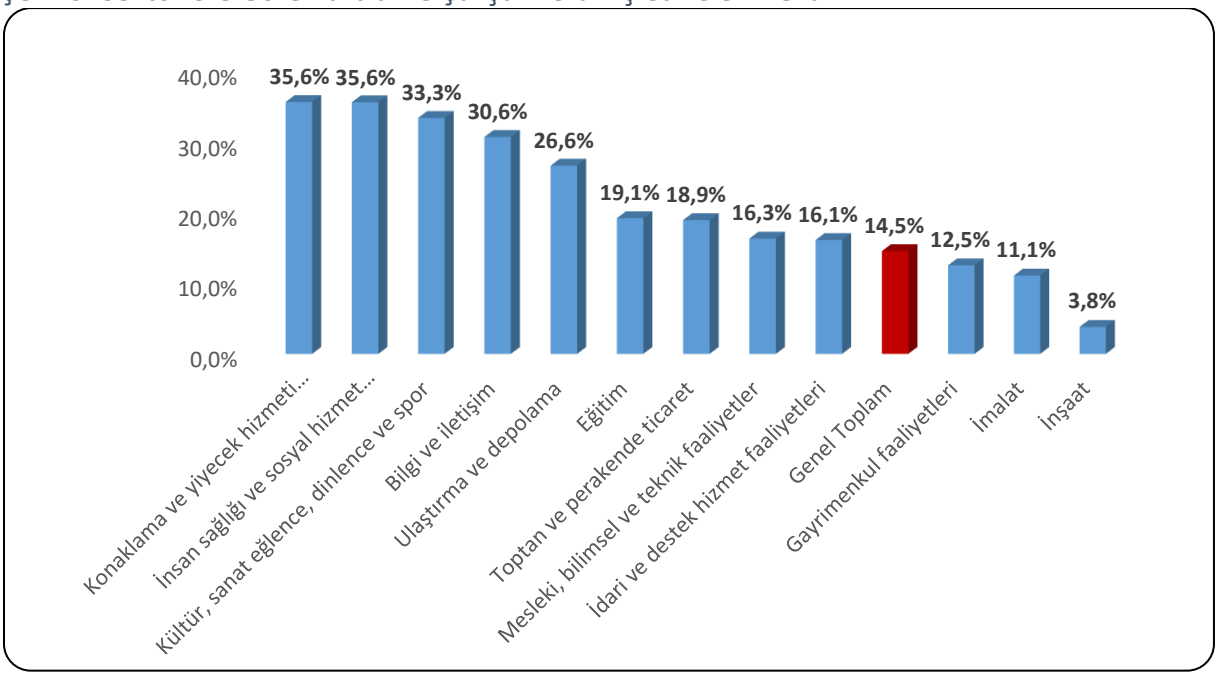

Kaynak: İPA 2019

Kayseri ili genelinde part-time çalışması olan işletmelerin oranı yüzde 14,5 olarak gerçekleşmiştir. Konaklama ve yiyecek hizmeti sektöründe yer alan işletmelerin yüzde 35,59'unda part-time çalışan bulunmaktadır. Part-time çalışma açısından ikinci sırada İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörü yer almaktadır. Bu sektördeki işletmelerin yüzde 35,56'sında part-time çalışan bulunmaktadır. Üçüncü sırada ise yüzde 33,3 Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor yer almaktadır. Bu sektörlerde bulunan işletmelerde part-time çalışan olmasının sebebi, ilgili sektörün part-time çalışmaya uygun olmasıdır.

Türkiye genelinde İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü part-time çalışma konusunda öne çıkmıştır ve işletmelerin yüzde 45,9'unda part-time çalışan yer almaktadır.

Part-time çalışma bir esnek çalışma şekli olup işgücü piyasasında özellikle kadınlar ve gençler tarafından talep edilmektedir. Şekil 6'da part-time çalışma yapılan ve yapılmayan işletmelerdeki kadın çalışan oranları bulunmaktadır.

Şekil 6: İşletmelerde Part-time çalışma durumu ve Kadın çalışan oranı

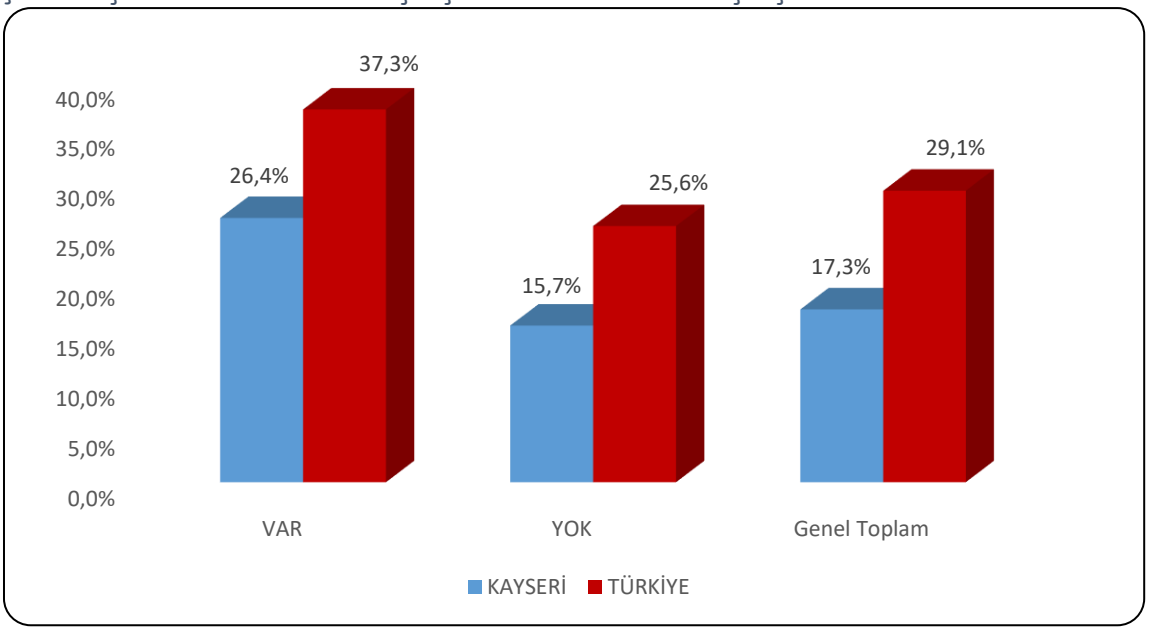

Kaynak: İPA 2019

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işletmelerde çalışanların yüzde 29,1'ini kadınlar oluşturmaktayken Kayseri ilinde bu oran yüzde 17,3 olarak gerçekleşmiştir. Kayseri ili verileri incelendiğinde part-time çalışanı olmayan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 15,7 iken part-time çalışanı olan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 26,4 seviyesindedir. Türkiye geneli verileri incelendiğinde ise part-time çalışanı olmayan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 25,6 iken part-time çalışanı olan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 37,3 seviyesindedir. Hem ülke genelinde hem de Kayseri ilinde part-time çalışma, kadın istihdamını olumlu etkilemektedir.

Şekil 7: Sektör Bazında İşletmelerin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu

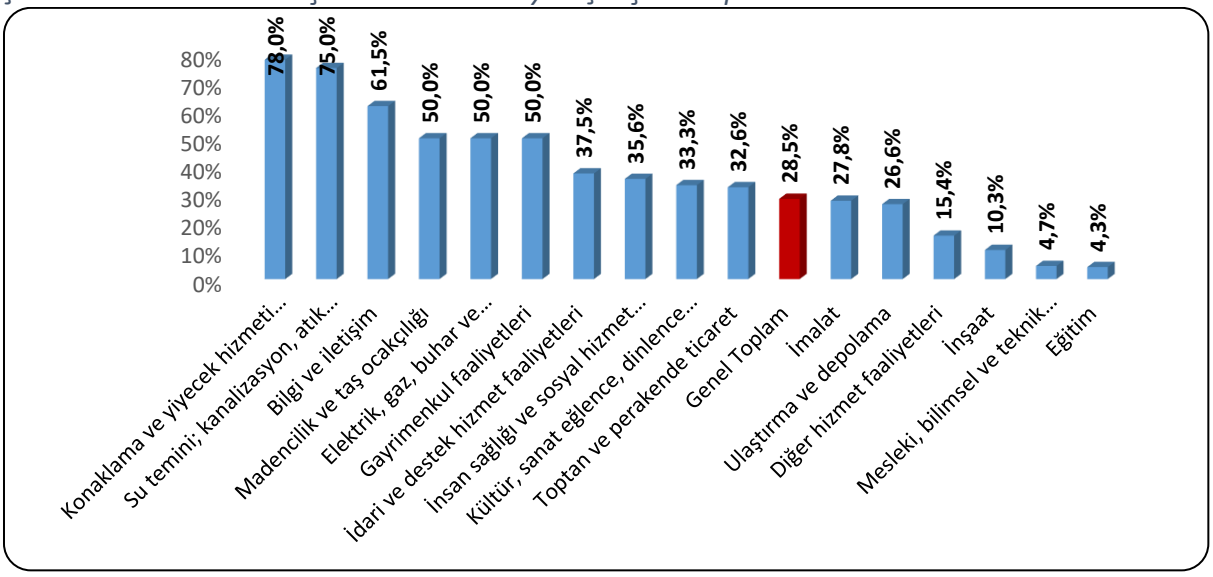

Kaynak: İPA 2019

Kayseri ilinde işletmelerin yüzde 28,5'inde vardiyalı çalışma mevcut olup bu oran 20+ istihdamlı işletmeler için Türkiye genelinde yüzde 33,2 seviyesindedir. Kayseri ilinde en fazla vardiyalı çalışma yapan işletmeler Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri, Bilgi ve iletişim, Madencilik ve taş ocakçılığı ile Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektörlerinde görülmektedir. Bu sektörlerde faaliyet gösteren 20+ istihdamlı işletmelerin yarıdan fazlasında vardiyalı çalışma söz konusudur. Eğitim sektörü ise yüzde 4,3 ile en az vardiyalı çalışma yapılan sektör olmuştur.

Şekil 8: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu

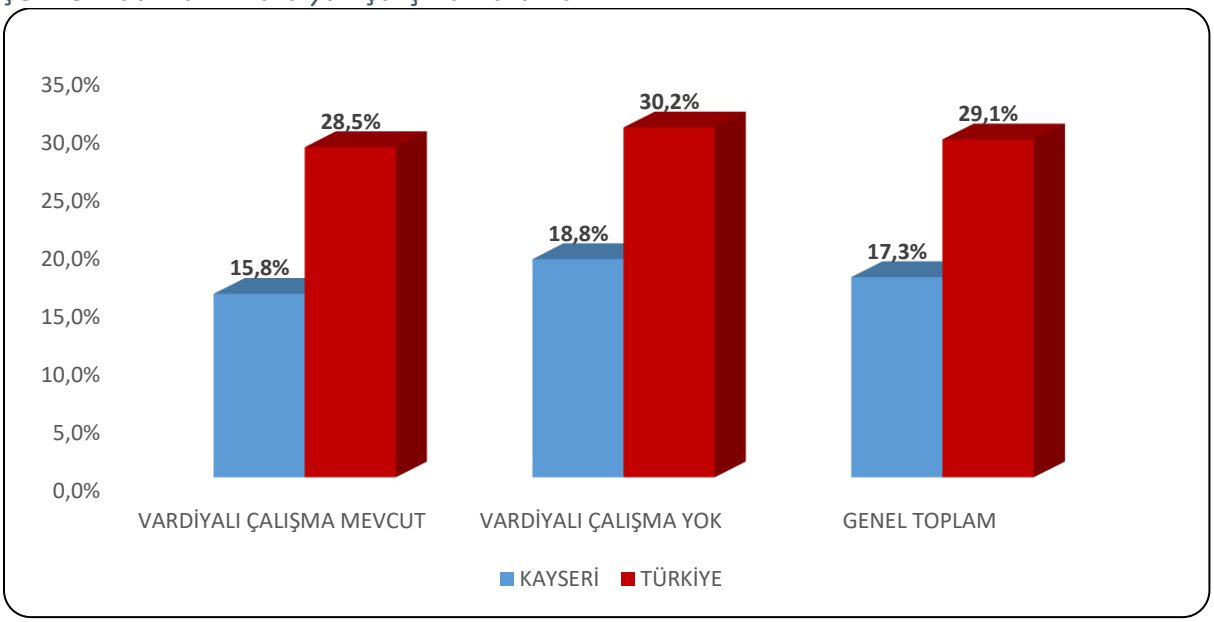

Kaynak: İPA 2019

Vardiyalı çalışma yapılan işletmelerde özellikle gece çalışmalarında erkekler daha yoğun bir şekilde çalıştırılmaktadır. Kadınların gece vardiyasında çalışabilmesi mevzuat açısından da özel düzenlemelere tabidir. Yasal yükümlülükler ve ailevi sorumluluklar gibi sebeplerle vardiyalı çalışma yapılan işletmelerde erkek işgücünün daha yüksek oranda yer alması beklendik bir durumdur.

Şekil 8'de söz konusu eğilime benzer yönde bir durum olduğu göze çarpmaktadır. Kayseri ilinde vardiyalı çalışma yapılmayan işletmeler için çalışanlar içerisinde kadın oranı, vardiyalı çalışma yapılan işletmelere kıyasla daha yüksektir. Vardiyalı çalışma yapılan işletmelerde çalışanların yüzde 15,8'i kadın, yüzde 84,2'si ise erkeklerden oluşmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işletmelerde ise çalışanlar içerisinde kadın oranı yüzde 18,8'e yükselmektedir. Bu işletmelerde erkeklerin nihai olarak daha fazla oranda çalıştığı görülmektedir. Fakat bunun sebebi genel

olarak Kayseri ilinde 20+ istihdamlı işletmelerde çalışanların sadece yüzde 17,3'ünün kadınlardan oluşmasıdır. Yani her 10 çalışandan 2'si kadınlardan oluşmakta olup, Türkiye ortalamasında da her 10 çalışandan 3'ü kadınlardan oluşmaktadır.

Türkiye ortalamasında vardiyalı çalışma yapılan ve yapılmayan işletmelerdeki kadın çalışan oranında 1,7 puanlık bir fark söz konusudur. Vardiyalı çalışma yapılmayan işletmelerdeki çalışanlarda kadın oranı, vardiyalı çalışma yapılan işletmelere göre daha fazladır. Şekilden de görüldüğü üzere bu fark Kayseri ilinde ise 3 puanlık bir oran olarak görülmektedir.

Şekil 9: Sektörlere Göre İşletmelerin İhracat Yapma Oranı

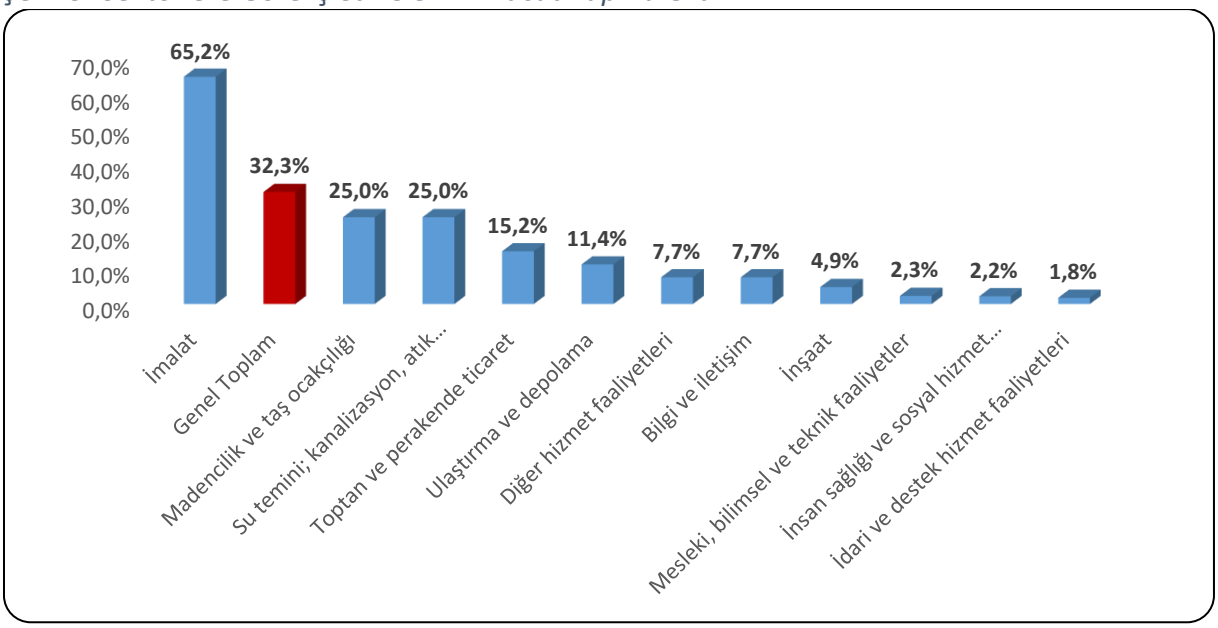

Kaynak: İPA 2019

Kayseri ilindeki işletmelerin yüzde 32,3'ünde ihracat yapılmaktadır. İmalat sektöründe bulunan işletmelerin yüzde 65,2'si ihracat yapmakta, ikinci sırada ise Madencilik ve taş ocakçılığı sektörü bulunmaktadır. Bu iki sektör dışında Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri de ihracat yapan işletme oranı anlamında Kayseri ili ortalamasına göre daha yüksek seviyededir. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 25,4'ü ihracat yapmakta ve ilk iki sektör olarak yüzde 57,1 ile İmalat ve yüzde 33,3 ile Madencilik ve taş ocakçılığı sektörleri ön plana çıkmaktadır.

İşletme sayısı bakımından imalat sektörünün payı yüzde 42,1 iken, ihracat yapan işletme oranında da ilk sırada yer almaktadır. Bu sektördeki işletmelerin ihracat yapma oranının diğer sektörlere nazaran yüksek olması ihracata dayalı ekonomik faaliyet gösterdiklerine işaret etmektedir. İhracat yapan işletmelerde ise istihdam kapasitesinin ve işgücü verimliliğinin yüksek olması beklenebilir.

Kayseri ilinde işletmelerin yüzde 15,2'si e-ticaret yapmaktadır. E-ticaret yapmayan işletmelere ise neden e-ticaret yapmadıkları sorusu sorulmuştur. Tablo 9'da sonuçların dağılımı görülmektedir.

Tablo 9: E-Ticaret Yapmama Nedenleri

E-Ticaret Yapmama Nedeni	Oran
Üretilen ürün/hizmetlerin e-ticarete uygun olamaması	81,9%
E-ticaret konusunda bilgisi olan personel eksikliği	10,5%
Elektronik ticareti teşvik eden mekanizmaların var olamaması	8,7%
Finansman yetersizliği	3,9%
E-ticaretin güvensiz bir mecra olması	3,1%

Kaynak: İPA 2019

Kayseri ilinde e-ticaret yapmayan işletmelerin büyük bir çoğunluğu neden olarak Üretilen ürün/hizmetlerin e-ticarete uygun olmamasını göstermiştir. İkinci sırada ise E-ticaret konusunda bilgisi olan personel eksikliği gelmektedir. Ülke genelinde ise e-ticaret yapan işletme oranı yüzde 13,4 iken e-ticaret yapmama nedeninde ilk sırada Üretilen ürün/hizmetlerin e-ticarete uygun olmaması gelmektedir.

Şekil 10: Ar-Ge Çalışması Yapan İşletme Durumu

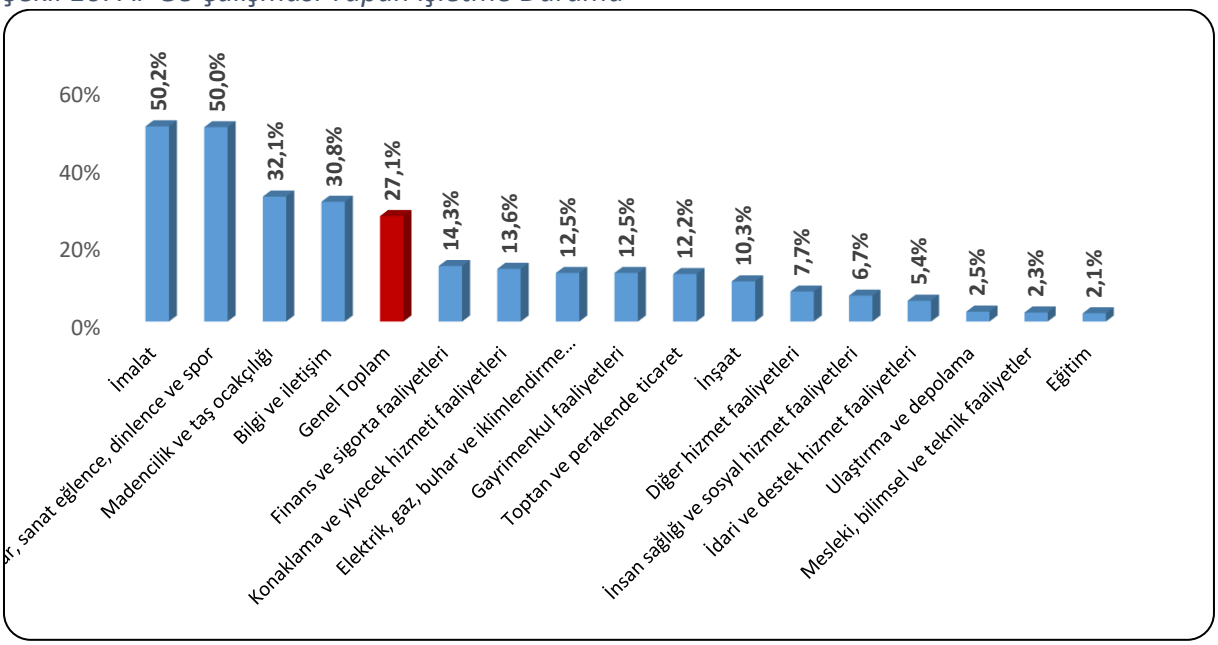

Kaynak: İPA 2019

Kayseri ilinde 18 sektörden 16 sektörde bulunan işletmeler Ar-Ge çalışması yapmaktadır. İl genelinde Ar-Ge çalışması yapan işletme oranı yüzde 27,1 olarak gerçekleşmiştir. İmalat sektöründe bulunan işletmelerin yüzde 50,2 si ile Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektöründe bulunan işletmelerin yüzde 50'si Ar-Ge çalışması yapmaktadır. Bu sektörleri ise

yüzde 32,1 ile Madencilik ve taş ocakçılığı sektörü takip etmektedir. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 17,1'i Ar-Ge çalışması yapmaktadır. Yüzde 41,7 ile Bilgi ve İletişim ve yüzde 34,3 ile İmalat sektörleri Ar-Ge çalışması yapan işletme oranında ön plana çıkmaktadır. Kayseri ilinde en fazla işletme İmalat sektöründe olup Ar-Ge çalışması yapan işletme oranı yüzde 50,2 ile Türkiye ortalamasının üzerinde yer almaktadır.

Şekil 11: Gelecek Bir Yıl İçinde Yatırım Planlayan İşletme Oranı (%)

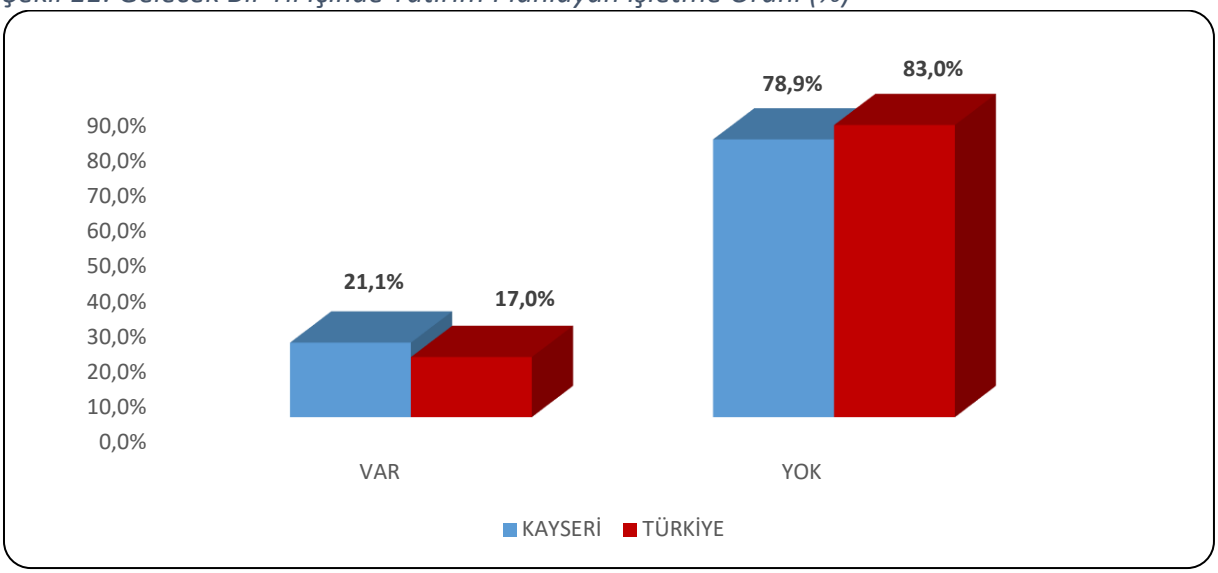

Kaynak: İPA 2019

Kayseri ilinde 20+ çalışanı olan işletmelerin yüzde 21,1'i gelecek bir yıl içinde yatırım planlamakta iken, bu oran Türkiye genelinde yüzde 17 olarak gerçekleşmiştir. Şekil 12'de planlanan yatırım türlerine yer verilmiştir.

Şekil 12: Gelecek Bir Yıl İçinde Planlanan Yatırım Oranı (%)

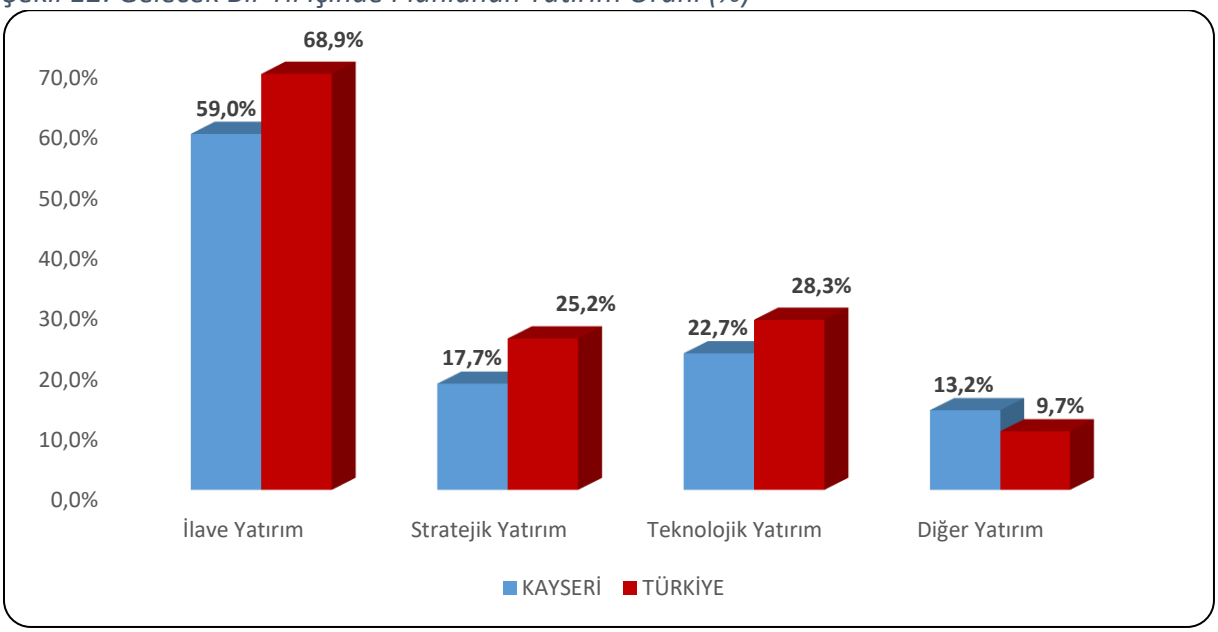

Kaynak: İPA 2019

Gelecek bir yıl içinde yatırım yapmayı planlayan işletmeler yatırım türlerine göre incelendiğinde; Kayseri ilinde yatırım yapmayı planlayan 20+ çalışanı olan işletmelerin yüzde 59'u ilave yatırım, yüzde 22,7'si teknolojik yatırım ve 17,7 si ise Stratejik Yatırım yapmayı planlamaktadır. Türkiye genelinde ise yatırım yapmayı planlayan işverenlerin yüzde 68,9'u ilave yatırım, yüzde 28,3'ü teknolojik yatırım, yüzde 25,2'si stratejik yatırım ve yüzde 9,7'si ise diğer yatırım türlerinde yatırım yapmayı planlamaktadır.

Şekil 13: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletme Oranı

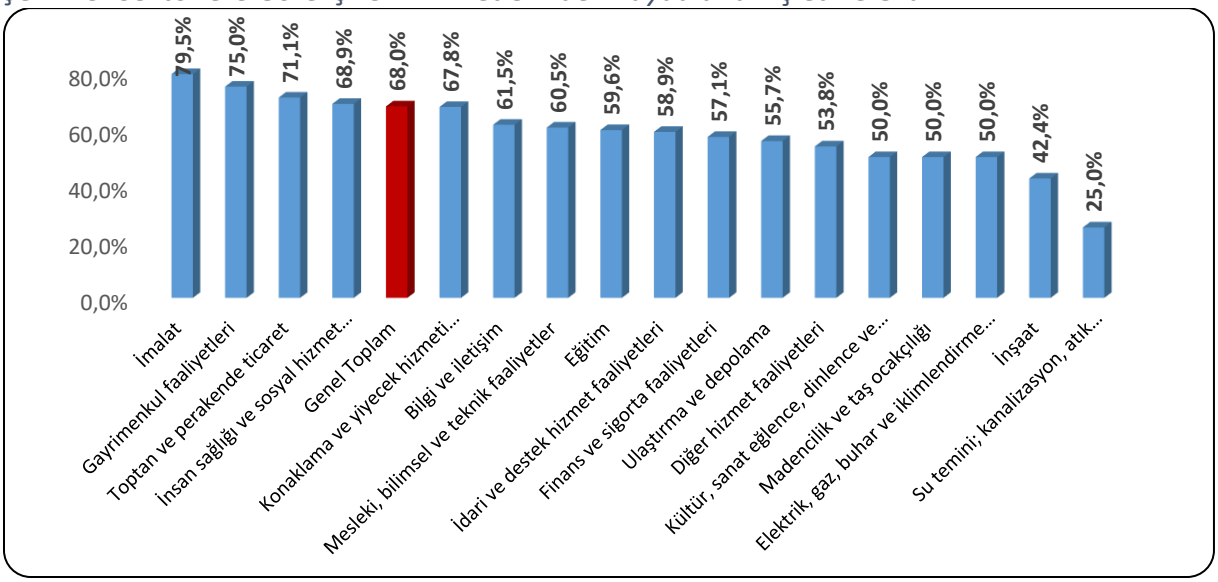

Kaynak: İPA 2019

Şekil 13'de İŞKUR hizmetlerinden son bir yıl içerisinde faydalanma oranları sektörler bazında gösterilmiştir. Türkiye genelinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı yüzde 53,3 seviyesindedir. Kayseri ilinde bulunan 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 68'i İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Bu oran Kayseri ili için Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır.

Kayseri ilinde imalat sektöründe yer alan işletmelerin yüzde 79,5'i İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. İkinci sırada ise yüzde 75 ile Gayrimenkul faaliyetleri sektörü yer almakta olup genel tablo incelendiğinde ise diğer sektörlerin de yüksek oranda İŞKUR hizmetlerinden faydalandığı sonucu görülmektedir.

Tablo 10: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletmelerin, Hizmetlerimize Göre Oranları

Sektörler	Çalışanlara Yönelik Eğitim	Danışmanlık ve Yönlendirme	Eleman Talebi	İEP	KÇÖ	Kurs	Teşvik
İmalat	1,0%	63,0%	89,9%	20,3%	2,2%	0,4%	33,8%
Toptan ve perakende ticaret	2,6%	54,2%	82,8%	27,1%	0,0%	2,1%	35,4%
İnşaat	0,0%	50,0%	70,5%	10,3%	0,0%	0,0%	42,3%
Ulaştırma ve depolama	0,0%	56,8%	65,9%	29,5%	0,0%	0,0%	27,3%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	2,5%	47,5%	75,0%	30,0%	2,5%	2,5%	40,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	0,0%	54,5%	81,8%	24,2%	6,1%	0,0%	33,3%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	3,2%	41,9%	71,0%	58,1%	3,2%	0,0%	38,7%
Eğitim	0,0%	46,4%	82,1%	39,3%	0,0%	0,0%	28,6%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	0,0%	69,2%	92,3%	30,8%	0,0%	3,8%	30,8%
Madencilik ve taş ocakçılığı	0,0%	50,0%	42,9%	0,0%	14,3%	0,0%	35,7%
Bilgi ve iletişim	0,0%	87,5%	87,5%	50,2%	0,0%	12,5%	25,1%
Diğer hizmet faaliyetleri	0,0%	71,7%	100,0%	28,3%	0,0%	0,0%	14,3%
Gayrimenkul faaliyetleri	0,0%	33,3%	33,3%	50,0%	0,0%	0,0%	33,3%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0,0%	25,0%	75,0%	75,0%	0,0%	0,0%	50,0%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0,0%	25,0%	75,0%	0,0%	0,0%	0,0%	25,0%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0,0%	33,3%	100,0%	33,3%	0,0%	0,0%	33,3%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	**1,2%**	**57,8%**	**83,5%**	**24,0%**	**1,7%**	**0,9%**	**34,4%**

Kaynak: İPA 2019

İŞKUR hizmetlerinden son bir yıl içerisinde faydalanmış olan işletmelerin yüzde 83,5'i İŞKUR'dan Eleman Talebinde bulunmuştur. İşletmelerin 57,8'i Danışmanlık ve Yönlendirme hizmetinden yararlanırken yüzde 34,4'ü teşviklerden ve yüzde 24'ü ise İşbaşı Eğitim Programı kapsamında İŞKUR hizmetlerinden faydalanmışlardır.

Çalışma kapsamında Kayseri ilinde en fazla işletme sayısına sahip sektör olan İmalat sektöründe işverenlerin yüzde 89,9'u İŞKUR'dan eleman talebinde bulunmuş, yüzde 63'ü Danışmanlık ve Yönlendirme hizmetimizden yararlanmış ve yüzde 33,8'i ise İşbaşı Eğitim Programından son bir yıl içerisinde yararlanmıştır. Sektör bazında işverenlerin son bir yıl içerisinde İŞKUR'un hangi hizmetlerinden yararlandığı sorusunun cevabı Tablo 10'da

bulunmaktadır. Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektörü Eleman Temini ve Danışmanlık ve Yönlendirme hizmetlerinden yüzde 100 faydalanırken diğer hizmetlerden ise hiç faydalanmamıştır.

İŞKUR'un sunmuş olduğu çalışanlara yönelik eğitim hizmetlerinden İmalat yüzde 1, Toptan ve perakende ticaret yüzde 2,6 ile, Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri yüzde 2,5 ve İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri yüzde 3,2'si son bir yılda bu hizmetten faydalanmıştır.

Tablo 11: İŞKUR'un Desteklemesini İstediğiniz Alanlar

Desteklenecek Alan	ORAN
Yeni alım yapılacak çalışanlar için sigorta ve prim desteği	68,5%
Yeni alım yapılacak çalışanlar için ücret desteği	65,1%
İşe Uygun Eleman Temini	58,5%
Çalışanların niteliklerinin artırılması için mesleki eğitim desteği sunulması	16,6%
İşbaşı Eğitim Programı	16,5%
İşyerime özel Sektörel danışmanlık vermesi	8,9%
Genel Toplam	**100%**

Kaynak: İPA 2019

Kayseri ilinde İŞKUR'un işletmeleri en fazla hangi alanda desteklemesi gerektiği sorulduğunda; işverenlerin yüzde 68,5'i yeni alım yapılacak çalışanlar için sigorta ve prim desteği cevabını vermiştir. Yeni alım yapılacak çalışanlar için ücret desteği ikinci sırada yer alırken, sonrasında ise İşe uygun eleman temini seçeneği işaretlenmiştir.

Şekil 14: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri

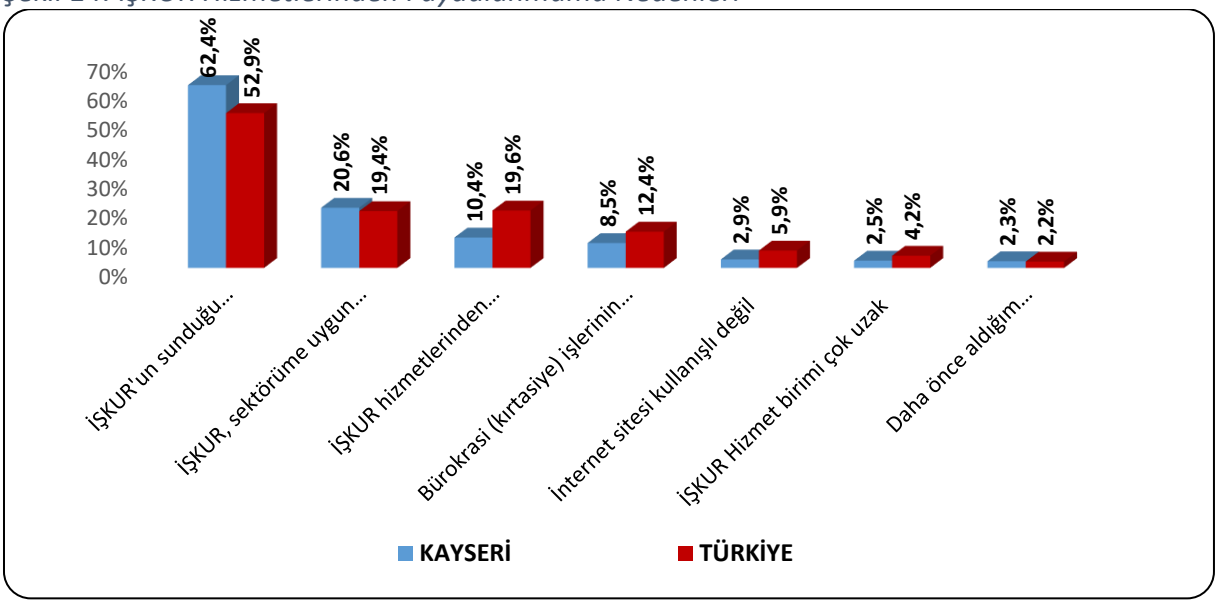

Kaynak: İPA 2019

Kayseri ilinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanmama nedenlerinde ilk üç sırada, yüzde 62,4 ile İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşılabilmesi, yüzde 20,6 ile İŞKUR'un

sektöre uygun faaliyet sunmaması ve yüzde 10,4 ile İŞKUR hizmetlerinden haberdar olunmaması gerekçe gösterilmiştir. Türkiye genelinde ise Kayseri ilinde olduğu gibi ilk sırada yüzde 52,9 ile İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşılabilmesi gerekçe gösterilmiştir. Türkiye genelinde hizmetlerden haberdar olmama nedeniyle İŞKUR hizmetlerinden faydalanmıyorum diye işverenlerin oranı Kayseri iline göre daha düşük seviyededir. Kayseri ilinde ise İŞKUR Hizmet biriminin uzak olmasından ötürü İŞKUR hizmetlerinden faydalanamıyorum diyen işverenlerin oranı Türkiye ortalamasının altında gerçekleşmiştir.

Mevcut İstihdam

Kayseri ilinde araştırma kapsamına dahil olan 20+ istihdamlı işletmelerde çalışanların verileri Mevcut İstihdam başlığı altında incelenecektir.

Kayseri ilinde 20+ istihdamlı işletmeler için toplam çalışan sayısı 110 bin 358 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 91 bin 276 erkek çalışan ve 19 bin 82 kadın çalışan mevcuttur.

Tablo 12: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

Sektörler	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
İmalat	5.607	52.120	57.727
Toptan ve perakende ticaret	3.776	10.081	13.857
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	1.986	5.907	7.893
Ulaştırma ve depolama	552	5.511	6.062
İnşaat	373	4.437	4.810
Eğitim	1.836	2.629	4.466
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	2.292	1.551	3.844
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	1.017	2.299	3.316
Madencilik ve taş ocakçılığı	64	2.483	2.546
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	357	1.184	1.540
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	153	846	999
Gayrimenkul faaliyetleri	313	493	805
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	186	540	727
Diğer hizmet faaliyetleri	153	462	615
Bilgi ve iletişim	269	329	598
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	63	309	372
Finans ve sigorta faaliyetleri	87	93	180
Genel Toplam	**19.082**	**91.276**	**110.358**

Kaynak: İPA 2019

Sektörlere göre dağılımda ise; Kayseri ilinde çalışanların önemli bir kısmı İmalat ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörlerinde istihdam edilmektedir. Toplam çalışanların yüzde 64,9'u bu iki sektörde yer almaktadır.

Kadın istihdamının en fazla olduğu sektör imalat faaliyetleri sektörüdür. İl genelindeki toplam kadın çalışanların yüzde 29,4'ü imalat sektöründe çalışmaktadır. Kayseri ilinde kadın çalışan oranının en yüksek olduğu sektör ise İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörüdür. Bu sektörün çalışanlarının yarısından fazlasını kadınlar oluşturmaktadır.
Türkiye genelinde İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, Eğitim ve Uluslararası örgütler ve temsilciliklerinin faaliyetleri sektörlerinde kadın çalışan sayısının erkeklerden daha fazla olduğu görülmektedir.

Tablo 13: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları

Meslek Grupları	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	1.035	24.122	25.157
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	1.620	22.887	24.507
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	3.588	15.154	18.742
Hizmet Ve Satış Elemanları	4.456	10.383	14.839
Profesyonel Meslek Mensupları	3.622	5.483	9.105
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	3.085	5.395	8.480
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	1.297	5.507	6.804
Yöneticiler	377	2.006	2.383
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	1	339	340
Genel Toplam	**19.082**	**91.276**	**110.358**

Kaynak: İPA 2019

Meslek grubu bazında çalışan sayıları incelendiğinde en fazla çalışanı olan meslek grubu Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlardır. Toplam çalışanlar içerisinde Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar oranı yüzde 22,8 seviyesindedir. Kayseri ilindeki kadın çalışanların yüzde 5,4'ü; erkek çalışanları ise yüzde 26,4'ü bu meslek grubunda bulunmaktadır. İkinci sırada ise Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar yer almakta ve toplam çalışanların yüzde 22,2'si bu meslek grubunda istihdam edilmektedir. Üçüncü sırada ise yüzde 17 oran ile Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubu yer almaktadır.

Kayseri ilinde Hizmet Ve Satış Elemanları en fazla kadın çalışan sayısına sahip meslek grubudur. Erkek çalışan sayısının en fazla olduğu meslek grubu ise Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlardır.

Tablo 14: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler

Toplam	Kadın	Erkek
Beden İşçisi (Genel)	Satış Danışmanı / Uzmanı	Beden İşçisi (Genel)
Temizlik Görevlisi	Temizlik Görevlisi	Temizlik Görevlisi
Satış Danışmanı / Uzmanı	Büro Memuru (Genel)	Ahşap Mobilya İmalatçısı
Ahşap Mobilya İmalatçısı	Beden İşçisi (Genel)	Mobilya Döşeme İşçisi
Mobilya Döşeme İşçisi	Aşçı	Şoför-Yük Taşıma
Büro Memuru (Genel)	Hemşire	Satış Danışmanı / Uzmanı
Şoför-Yük Tasıma	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Güvenlik Görevlisi
Metal Mamuller Montaj İşçisi	Muhasebeci	Metal Mamuller Montaj İşçisi
Güvenlik Görevlisi	Sekreter	Mobilyacı
Mobilyacı	Kasiyer	Şoför (Yolcu Tasıma)

Kaynak: İPA 2019

Tablo 14'te ise Kayseri ilinde cinsiyet bazında en fazla çalışanı olan meslekler görülmektedir. Toplam çalışan sayısının en fazla olduğu meslekler sırasıyla Beden İşçisi (Genel), Temizlik Görevlisi ve Satış Danışmanı / Uzmanı meslekleridir. Kadın çalışan sayısının en fazla olduğu ilk üç meslek Satış Danışmanı / Uzmanı, Temizlik Görevlisi ve Büro Memuru (Genel); Erkek çalışan sayısının ne fazla olduğu ilk üç meslek ise Beden İşçisi (Genel), Temizlik Görevlisi ve Ahşap Mobilya İmalatçısı meslekleridir.

Şekil 15: İşletmelerde İnsan Kaynakları Sorumlu İstihdamı

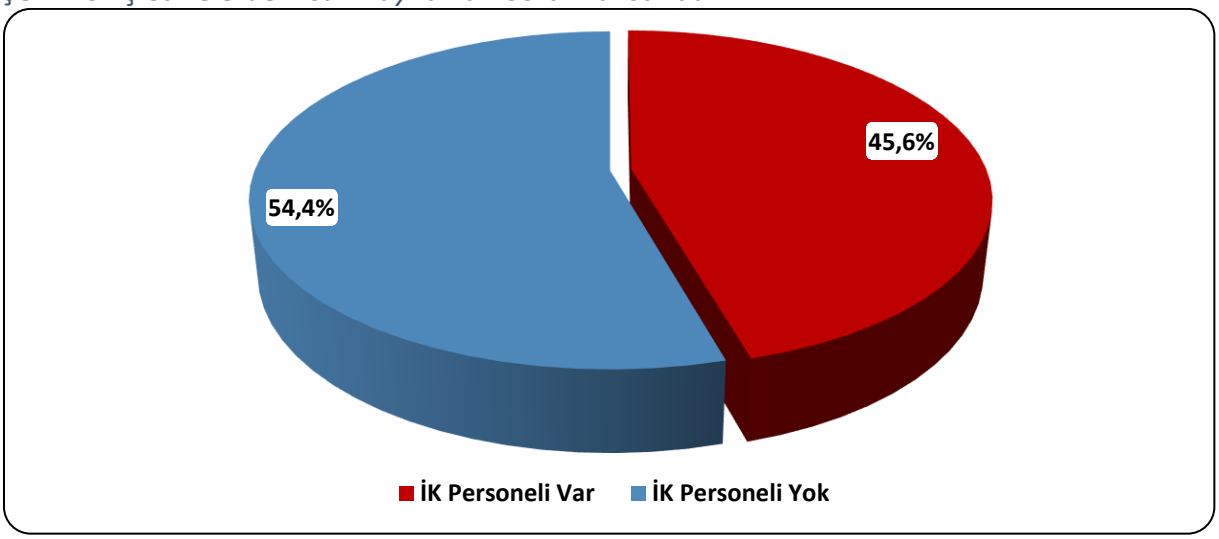

Kaynak: İPA 2019

Şekil 15'te görüldüğü üzere Kayseri ilinde araştırma kapsamında yer alan işletmelerin yüzde 45,6'sında İnsan Kaynaklarından sorumlu personel bulunmaktadır. İmalat sektöründe bu oran yüzde 52,1, Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektöründe yüzde 47,8 ve İnşaat sektöründe ise yüzde 23,4 seviyesindedir.

Şekil 16: Genç (15-24 yaş) Personel Seçiminde Aranan Kriterlerin Dağılımı

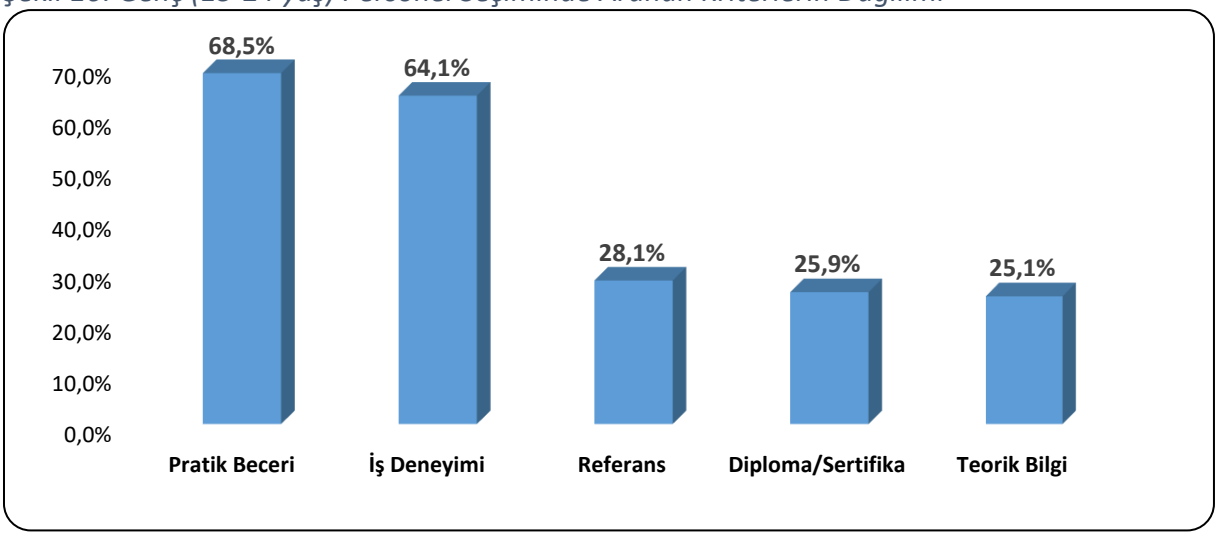

Kaynak: İPA 2019

Kayseri ilinde 20+ çalışanı olan işletmeler genç personel seçerken aradıkları kriterler incelenmiştir. İşverenlerin yüzde 68,5'i Pratik Beceri, yüzde 64,1'i İş deneyimi ve yüzde 28,1'i ise Referans aramaktadır.

Türkiye genelinde ise en yüksek tercih edilen kriter, Kayseri ilinde olduğu gibi yüzde 72,6 ile Pratik Beceri kriteridir. Bunu sırasıyla yüzde 64,7 ile İş Deneyimi ve yüzde 35,7 ile Diploma / Sertifika kriterleri izlemektedir. Geçtiğimiz yıl olduğu gibi bu yılki sonuçlarda göstermektedir ki Pratik Beceri kriteri hem Kayseri ilinde hem de Türkiye genelinde genç personel seçerken en çok aranan kriterdir.

AÇIK İŞLER

Açık işler; işgücü piyasasında işverenlerin ihtiyaçlarını ortaya koyan, gerek meslek gerekse talep edilen beceri ve eğitim düzeyi bilgisini elde etmek suretiyle açılacak olan mesleki eğitim kursları, işverenlere verilmesi muhtemel teşvikler ve iş arayanları doğru mesleklere yöneltmek anlamında alınacak kararları etkileyen önemli verileri içermektedir.

Çalışma kapsamında işletmelere ziyaret esnasında açık işlerinin bulunup bulunmadığı ve açık iş bulunan mesleklerin yanında, bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, engelli çalışan tercih edip edemeyecekleri, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranan beceriler, açık işleri hangi kanallar ile aradıkları sorulmuştur. Bu başlık altında açık iş kapsamında derlenen veriler incelenecektir.

Tablo 15: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşletmeOranı

Sektörler	Açık İş Sayısı	Açık İş Oranı	Açık İşi Olan İşletme Oranı
İmalat	778	1,3%	19,7%
Toptan ve perakende ticaret	138	1,0%	12,6%
Madencilik ve taş ocakçılığı	38	1,5%	17,9%
Bilgi ve iletişim	22	3,5%	46,2%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	18	0,6%	16,9%
İnşaat	18	0,4%	5,4%
Ulaştırma ve depolama	15	0,3%	6,3%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	15	0,4%	8,9%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	6	0,1%	7,1%
Finans ve sigorta faaliyetleri	5	2,8%	28,6%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	5	0,7%	16,7%
Diğer hizmet faaliyetleri	2	0,3%	7,7%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	2	0,1%	2,3%
Gayrimenkul faaliyetleri	2	0,3%	12,5%
Eğitim	1	0,0%	2,1%
Genel Toplam	**1.067**	**1,0%**	**14,0%**

Kaynak: İPA 2019

Kayseri ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda 215 işletmede 1.067 açık iş tespit edilmiştir. Kayseri ilinde açık iş sayısı en fazla olan sektör İmalat sektörüdür. İmalat sektörü Kayseri ilinde çalışma kapsamında yer alan işletme sayısı en fazla olan sektördür. Toplam 1.067 kişilik açık işin yüzde 73'üne tekabül eden 778 kişilik kısmı, İmalat sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Açık işlerin olduğu diğer sektörler ise Toptan ve perakende ticaret Madencilik ve taş ocakçılığı, Bilgi ve iletişim ve Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörleridir.

Açık iş oranı; açık iş sayısının, açık iş sayısı ve mevcut istihdam sayısının toplamına oranlanması suretiyle elde edilmektedir. Tablo 15'den de görüleceği üzere Kayseri ilinde açık iş oranı yüzde 1 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde araştırma döneminde açık iş oranı yüzde 1,5 olarak tespit edilmiştir. Kayseri ilindeki açık iş oranı Türkiye ortalamasının altındadır. Kayseri ilinde açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 3,5 ile Bilgi ve iletişim sektörü olarak tespit edilmiştir.

Kayseri ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 14'ünde açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının altında olup Türkiye geneli için açık işi olan işletme oranı yüzde 18,4 olarak gerçekleşmiştir.

Şekil 17: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi

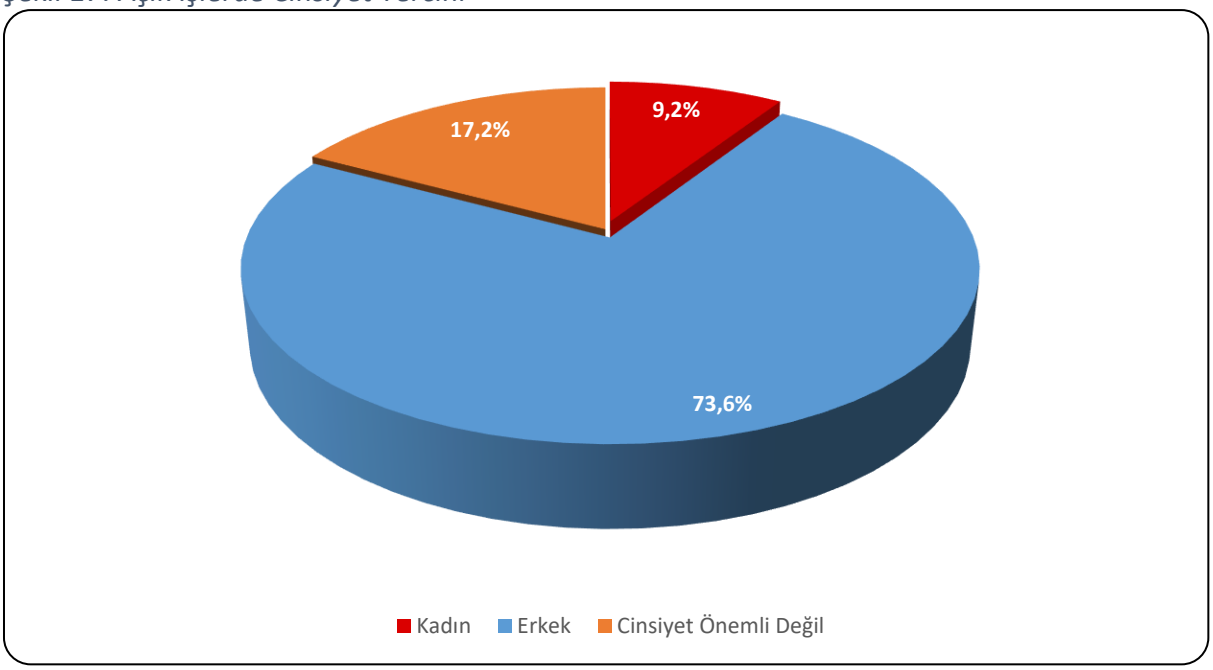

Kaynak: İPA 2019

Şekil 17'de Kayseri ilinde araştırma sonucunda elde edilen açık işlerde 20+ çalışanı bulunan işletmelerin cinsiyet tercihleri gösterilmektedir. Kayseri ilinde işverenler açık işlerin yüzde 17,2'sinde cinsiyetin önemli olmadığını belirtirken, bu oran Türkiye genelinde yüzde 59,1 olarak gerçekleşmiştir. Kadın işgücü istihdam etme eğilimi ise Türkiye genelinde yüzde 8,8 iken, Kayseri ilinde yüzde 9,2 olarak gerçekleşmiştir. Türkiye genelinde işverenlerin yüzde 32,1'i açık işlerinde erkek tercih edeceklerini belirtmiştir. Kayseri ilinde ise işverenlerin yüzde 73,6'sında mevcut açık işlerinde erkek tercih etmektedir.

Türkiye genelinde çalışan sayısı içinde kadınların payı düşük iken, işverenlerin büyük bir kısmı mevcut açık işlerinde istihdam edecekleri kişinin cinsiyetinin önemli olmadığını belirtmiştir. Bu durum kadın istihdamının artması konusunda önem arz etmektedir.

Şekil 18: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

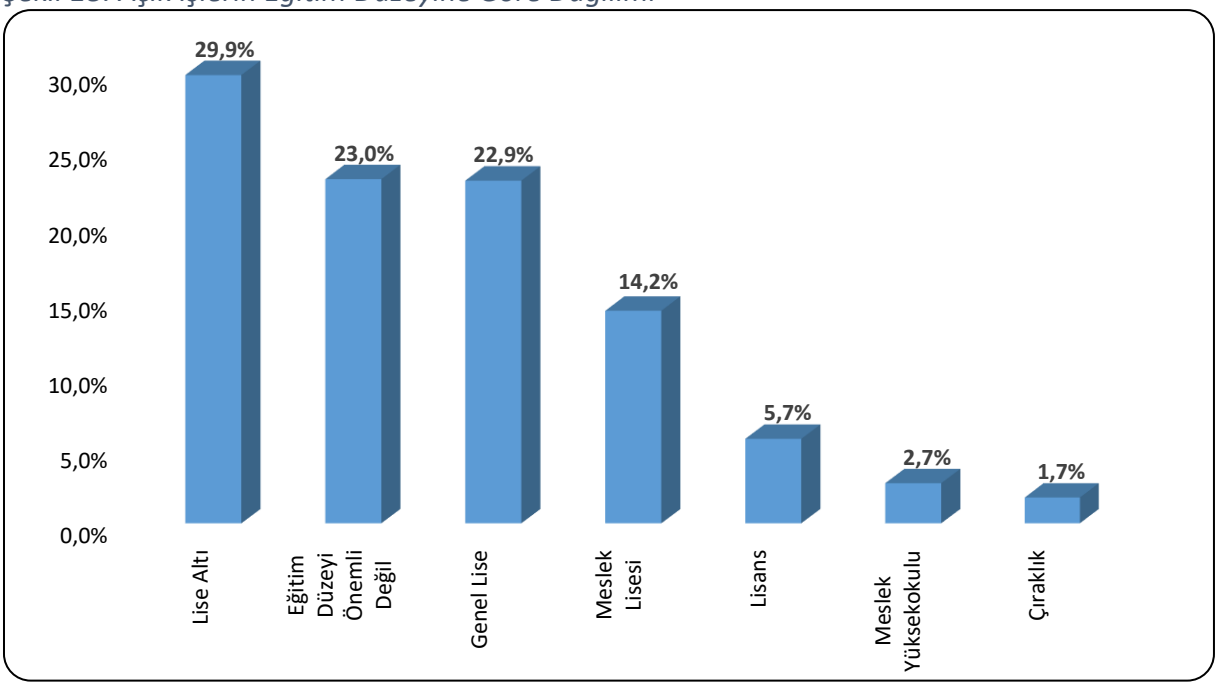

Kaynak: İPA 2019

İşverenlere mevcut açık işleri için aradıkları asgari eğitim düzeyi sorulmuştur. Kayseri ilindeki açık işlerin yüzde 29,9'unda işverenler Lise altı olarak belirtmişlerdir. Açık işlerin yüzde 23'ünde ise eğitim düzeyinin önemli olmadığı talep edilmiştir.

Şekil 19: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

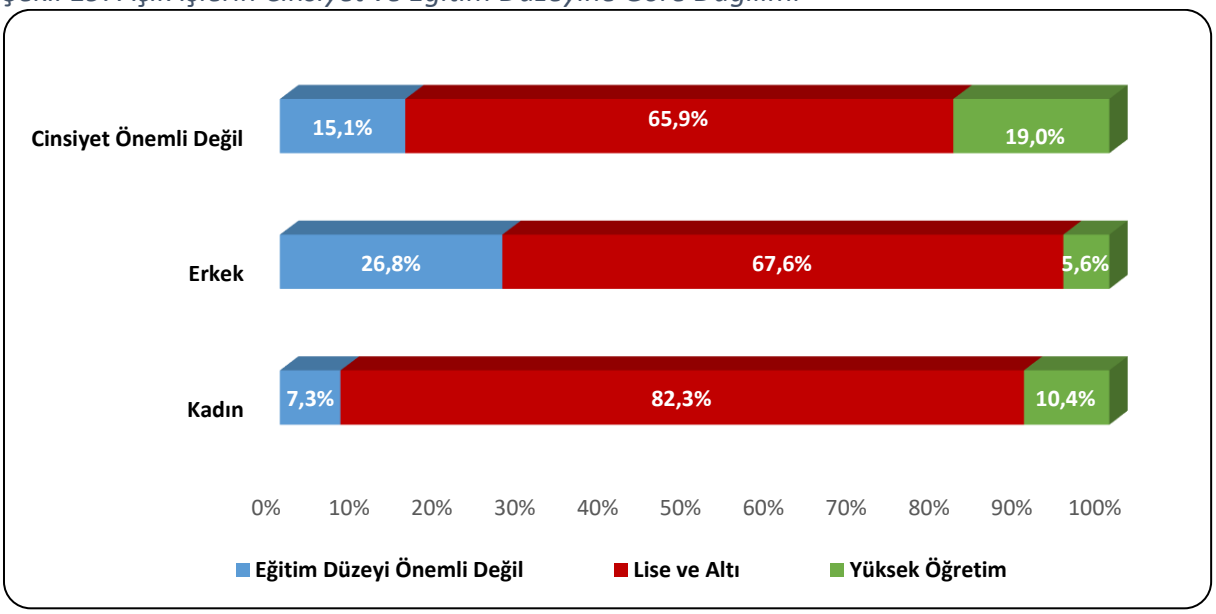

Kaynak: İPA 2019

Şekil 19'da açık işlerin cinsiyete ve eğitim düzeyine göre dağılımı görülmektedir. Cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde, yüzde 65,9 oranında lise altı eğitim düzeyi istenmektedir. Cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde yüzde 19 oranında yüksek öğretim seviyesi talep

edilirken ve yüzde 15,1 oranında ise herhangi bir eğitim düzeyi talep edilmemiştir. Erkeklerin tercih edildiği açık işlerde yüzde 26,8 oranında, kadınların tercih edildiği açık işlerde ise yüzde 7,3 oranında eğitim düzeyinin önemli olmadığı belirtilmiştir. Kadınların tercih edildiği açık işler için asgari lise altı eğitim talebi olan işveren 82,3 oranındadır.

Şekil 20: Açık İşlerde Engelli Çalıştırma Durumu

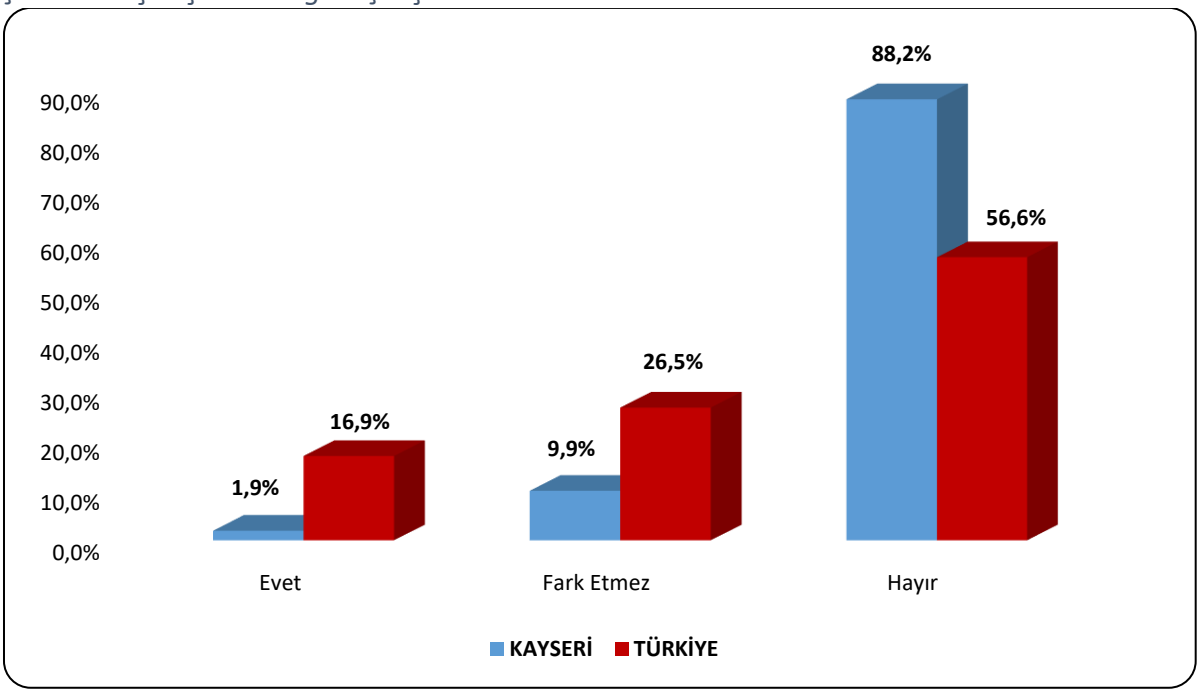

Kaynak: İPA 2019

Açık iş olan mesleklerde engelli çalıştırılmak istenmesi durumu incelendiğinde; Kayseri ilinde mevcut açık işlerin 1,9'u işverenler özellikle engelli tercih edeceklerini belirtmiştir. İstihdam edeceğim kişi için engel durumu olup olmaması farketmez şeklinde yanıt verilen açık iş oranı yüzde 9,9 seviyesindedir. Yani açık işler açısından genel değerlendirmede araştırma dönemindeki mevcut açık işlerin yüzde 11,8'inde engelli bireyler istihdam edilebilir.

Türkiye genelinde ise yüzde 16,9 oranında evet, yüzde 26,5 oranında farketmez denmiştir. Araştırma dönemindeki açık işlerin yüzde 43,4'ü için işverenler engelli tercih edebileceğini söylemiştir. Kayseri ilinde Türkiye geneline göre açık işler için engelli işçi çalıştırma eğiliminin daha düşük oranda olduğu gözlemlenmiştir.

Şekil 21: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

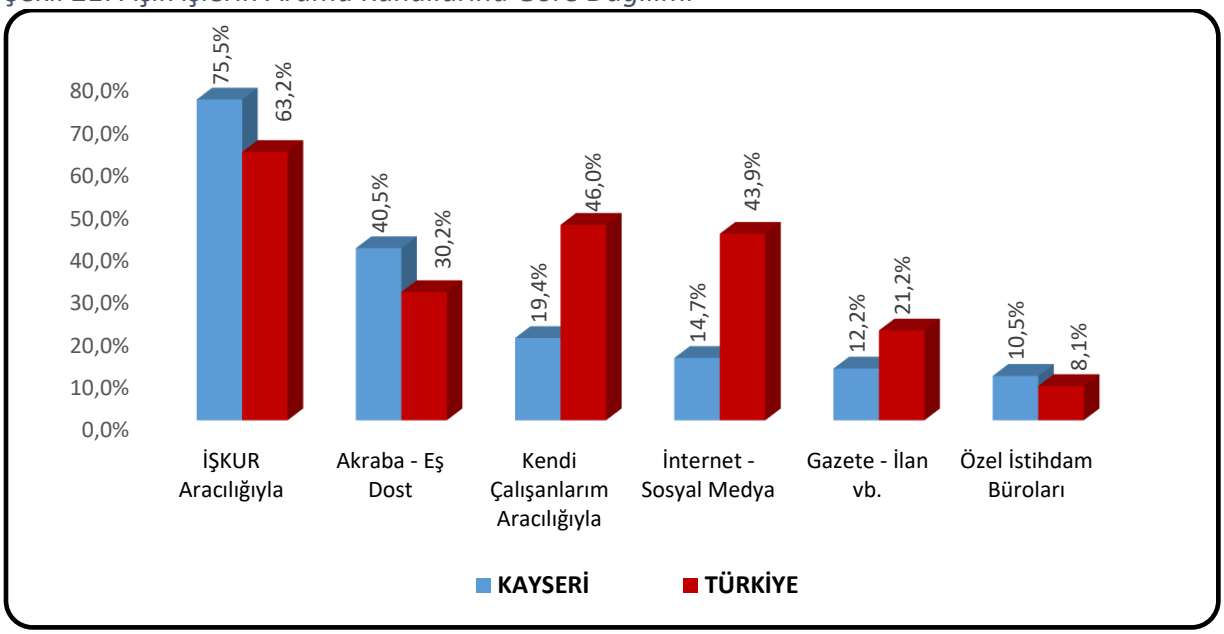

Kaynak: İPA 2019

Açık işlerin hangi arama kanalı ile işgücü piyasasına sunulduğu özellikle İŞKUR için önemli bir konuyu oluşturmaktadır. Piyasadaki açık işlerin Kuruma kazandırılması yoluyla daha çok kişiyi işe yerleştirmek için hangi beceri ve eğitim düzeylerinin talep edildiğinin bilinmesi açılacak olan aktif işgücü programlarının etkinliği açısından önem arz etmektedir.

Şekil 21'de Kayseri ili ve Türkiye genelinde karşılaştırmalı olarak açık işlerin arama kanalına göre dağılımı mevcuttur. Kayseri ilinde 20+ istihdamlı işletmelerden alınan açık işlerin yüzde 75,5 gibi büyük bir oranı İŞKUR aracılığıyla aranmaktadır. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 63,2 olarak gerçekleşmiştir. Kayseri ilinde ikinci sırada yüzde 40,5 ile Akraba-Eş Dost Aracılığıyla arama kanalı kullanılmıştır. Üçüncü sırada ise yüzde 19,4 ile Kendi Çalışanlarım Aracılığıyla arama kanalı kullanılmıştır.

Tablo 16: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması

Beceri	Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	4	1	1	1
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	1	2	5	2
Takım Çalışması	3	3	4	3
İletişim ve İfade Yeteneği	2	4	2	4
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	5	5	3	5
İkna Kabiliyeti ve Pazarlama Gücü	5	7	6	6
Analitik Düşünebilme	7	6	7	7
Bilgisayar Kullanımı	6	8	8	8
Yenilikçi Düşünce Yeteneği	-	9	9	9
Yabancı Dil	-	10	10	10

Kaynak: İPA 2019

Kayseri ilinde cinsiyete göre açık işlerde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması incelendiğinde Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi ilk sırada yer almaktadır. Kadınların tercih edildiği açık işler için birinci sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi aranmasına rağmen, erkeklerin tercih edildiği açık işlerde ikinci sırada işverenler tarafından en çok aranan beceridir. Kadınların tercih edildiği açık işlerde ikinci sırada İletişim ve İfade Yeteneği becerisi aranmaktadır. Kayseri ilinde, Yabancı dil becerisi ile yenilikçi düşünce yeteneği becerileri araştırma dönemindeki açık işler için işverenler tarafından Kadınlar için hiç aranmamakta olup erkeklerde ise son sırada aranmaktadır.

Tablo 17: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ve Açık İş Oranı

Meslek Grupları	Toplam Açık İş Sayısı	Açık İş Oranı
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	461	1,8%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	247	1,0%
Hizmet Ve Satış Elemanları	153	1,0%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	65	0,3%
Profesyonel Meslek Mensupları	59	0,6%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	53	0,8%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	25	0,3%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	3	0,9%
Yöneticiler	1	0,0%
Genel Toplam	**1.067**	**1,0%**

Kaynak: İPA 2019

Kayseri ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup, toplam açık

işler içerisinde bu meslek grubunun payı yüzde 43,2'dir. İkinci sırada ise Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek grubu bulunmaktadır.

Kayseri ili için tespit edilen yüzde 1'lik açık iş oranı meslek grupları bazında da değerlendirildiğinde, açık iş oranının en yüksek olduğu meslek grubu yüzde 1,8 ile yine Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubudur. Daha sonra ise Açık iş oranı bakımından sırasıyla Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar ile Hizmet Ve Satış Elemanları meslek grupları gelmektedir.

Tablo 18: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Meslek Grubu	Akraba Eş Dost	Gazete İlan vb.	İnternet Sosyal Medya	İŞKUR Aracılığıyla	Kendi Çalışanlarım Aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	46,0%	12,2%	13,3%	88,0%	20,9%	5,3%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	24,1%	9,5%	7,1%	83,8%	16,6%	24,5%
Hizmet Ve Satış Elemanları	67,1%	8,1%	18,1%	41,6%	15,4%	8,7%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	23,8%	20,6%	6,3%	65,1%	20,6%	1,6%
Profesyonel Meslek Mensupları	41,4%	20,7%	17,2%	74,1%	15,5%	10,3%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	25,0%	19,2%	51,9%	50,0%	30,8%	1,9%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	20,8%	8,3%	33,3%	66,7%	16,7%	16,7%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Yöneticiler	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%

Kaynak: İPA 2019

Meslek gruplarına göre açık işlerin aranma kanalları değerlendirilecek olursa; İŞKUR'un en yüksek oranda kullanıldığı meslek grupları Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar, Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar, Hizmet Ve Satış Elemanları, Nitelik Gerektirmeyen Meslekler, Profesyonel Meslek Mensupları ile Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları olmuştur. Bu meslek gruplarındaki açık işlerin tamamı İŞKUR aracılığıyla işgücü piyasasına sunulmuştur. Hemen hemen Tüm meslek gruplarına ait açık işler için İŞKUR arama kanalı olarak işverenler için ilk sırada tercih edilmiştir.

Tablo 19: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması

Meslekler	Bilgisayar kullanımı	Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	İletişim ve İfade Yeteneği	Proje Tabanlı Çalışma	Satış ve Pazarlama Becerisi	Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	Takım Çalışması	Yabancı Dil	Yeterli Mesleki, Teknik Bilgi ve Tecrübe
Mobilya Döşeme İşçisi	-	3	7	6	5	-	4	1	-	2
Satış Danışmanı / Uzmanı	7	3	8	1	-	5	6	2	-	4
Yatak İmalat İşçisi	-	3	-	-	-	-	-	2	-	1
Makine Bakımcı	-	2	-	-	-	-	-	3	-	1
Beden İşçisi (Genel)	-	3	-	4	-	-	-	1	-	2
Terzi	-	3	4	-	5	-	-	2	-	1
Madenci (Genel)	-	1	-	-	-	-	4	3	-	2
Metal Mamuller Montaj İşçisi	-	1	-	-	-	-	-	3	-	2
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	-	4	5	1	-	-	-	3	-	2
Argon Kaynakçısı (Tığ Kaynakçısı)	-	3	-	4	5	-	6	1	-	2

Kaynak: İPA 2019

Tablo 19'da Kayseri ilinde açık işi olan meslekler özelinde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması bulunmaktadır. Yatak İmalat İşçisi, Makine Bakımcı ve Terzi mesleklerinde aranan becerilerde ilk sırada Yeterli Mesleki, Teknik Bilgi ve Tecrübe ön plana çıkmaktadır.

Madenci (Genel) ve Metal Mamuller Montaj İşçisi mesleklerinde Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ilk sırada aranmaktadır. Mobilya Döşeme İşçisi, Beden İşçisi ve Argon Kaynakçısı (Tığ Kaynakçısı) meslekleri için ilk sırada Takım çalışması yeralmaktadır.

Tablo 20: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler

Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Satış Danışmanı / Uzmanı	Mobilya Döşeme İşçisi	Ram Makinesi Operatörü (Tekstil)	Mobilya Döşeme İşçisi
Kasiyer	Yatak İmalat İşçisi	Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı	Satış Danışmanı / Uzmanı
Metal Mamuller Montaj İşçisi	Makine Bakımcı	Çözgülü Örme Makinesi Operatörü	Yatak İmalat İşçisi
Aşçı	Beden İşçisi (Genel)	Pazarlamacı	Makine Bakımcı
Sigortacılık Meslek Elemanı	Terzi	Satış Danışmanı / Uzmanı	Beden İşçisi (Genel)
Elektronik Teknolojisi Teknikeri/Elektrik-Elektronik Teknikeri	Madenci (Genel)	İletişim Danışmanı	Terzi
Ebe	Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	Dış Ticaret Meslek Elemanı	Madenci (Genel)
Yufka Ustası	Metal Mamuller Montaj İşçisi	Hemşire	Metal Mamuller Montaj İşçisi
Ön Muhasebeci	Argon Kaynakçısı (Tığ Kaynakçısı)	Aşçı	Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)
Paketleme İşçisi	Dökümcü	Fırıncı Ustası-Unlu Mamuller	Argon Kaynakçısı (Tığ Kaynakçısı)

Kaynak: İPA 2019

Kayseri ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Mobilya Döşeme İşçisi, Satış Danışmanı / Uzmanı, Yatak İmalat İşçisi, Makine Bakımcısı ve Beden İşçisi (Genel) meslekleridir. İşverenlerin açık işlerinde kadın işgücü tercihinde bulundukları açık iş sayısı en fazla olan üç meslek ise Satış Danışmanı / Uzmanı, Kasiyer ve Metal Mamuller Montaj İşçisi meslekleridir. Açık işlerde erkek işgücü tercihinin olduğu ve açık iş sayısının en fazla olduğu üç meslek Mobilya Döşeme İşçisi, Yatak İmalat İşçisi ve Makine Bakımcısı; cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde ise Ram Makinesi Operatörü (Tekstil), Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı ve Çözgülü Örme Makinesi Operatörü meslekleridir.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Araştırma kapsamında işverenlere son 1 yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri, temininde güçlük çektikleri eleman sayısı ve bunun nedenleri sorulmuştur. Derlenen verilerle Kayseri ili işgücü piyasasının talep kısmını daha net görmek hedeflenmektedir. İşverenlerin karşılamakta güçlük çektiği mesleği, sayısını ve hangi nedenlerden ötürü aradığı çalışanı temin edemediğini bilmek, ilin istihdam politikasına da yön vereceğinden araştırmanın temininde güçlük çekilen meslekler bölümü önemli bilgiler içermektedir. Bu kapsamda bu bölümde temininde güçlük çekilen meslekler, sektörler ve meslek grupları bazında incelenecektir.

Araştırma kapsamında yapılan ziyaretler sonucu Türkiye genelinde 22 bin 626 işletmede (20+ istihdamlı) eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Kayseri ilinde ise 20+ istihdamlı 447 işletme temininde güçlük çekilen meslekler olduğunu ifade etmiştir. Kayseri ilindeki işletmelerin yüzde 29'u son bir yıl içerisinde eleman temininde güçlük çektiğini belirtirken ülke genelinde bu oran yüzde 23,3 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Kayseri ilinde eleman temininde güçlük çeken işletmeleri sektörel olarak incelediğimizde; Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektörlerinde bulunan işletmelerin son bir yıl içerisinde eleman temininde güçlük çekmedikleri dikkat çeken bir husus olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunun yanı sıra eleman temininde güçlük çeken işletme sayısının en fazla olduğu sektörler İmalat, Toptan ve perakende ticaret, İnşaat, İdari ve destek hizmet faaliyetleri ve İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörleridir.

Tablo 21: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı

Sektörler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı
İmalat	818
Toptan ve perakende ticaret	125
İnşaat	112
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	60
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	40
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	27
Bilgi ve iletişim	18
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	16
Madencilik ve taş ocakçılığı	16
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	15
Ulaştırma ve depolama	14
Diğer hizmet faaliyetleri	14
Eğitim	9
Finans ve sigorta faaliyetleri	2
Gayrimenkul faaliyetleri	2
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	2
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0
Genel Toplam	**1.292**

Kaynak: İPA 2019

Kayseri ilinde 1.292 kişilik işgücü temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen kişi sayıları sektör bazında incelendiğinde, özellikle İmalat sektörü ön plana çıkmaktadır. Kayseri ilinde temininde güçlük çekilen elemanların yüzde 63,3'ü bu sektörde gerçekleşmiştir.

Bunun dışında, Toptan ve perakende ticaret ve İnşaat sektörleri de eleman temininde güçlük çekmede ön plana çıkan diğer sektörlerdir.

Şekil 22: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

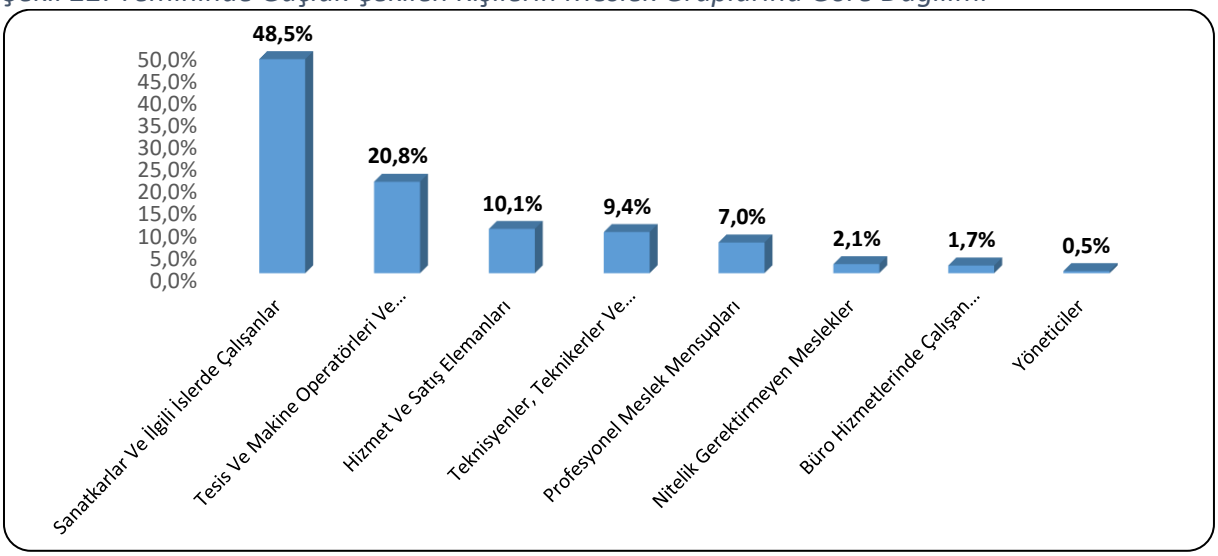

Kaynak: İPA 2019

Kayseri ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok 627 kişi ile Sanatkarlar Ve İlgili İslerde Çalışanlar meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Bir başka deyişle Eleman temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 48,5'i bu meslek grubunda yer almaktadır.

Türkiye genelinde ise Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu temininde güçlük çekilen eleman sayısında birinci sırada bulunmaktadır. Türkiye genelinde temininde güçlük çekilen meslekler içerisinde ilgili meslek grubunun payı yüzde 30,7 seviyesindedir.

Tablo 22: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı

MESLEKLER	TGÇM Eleman Sayısı
Mobilya Döşeme İşçisi	74
Argon Kaynakçısı (Tığ Kaynakçısı)	70
Satış Danışmanı / Uzmanı	60
Seramik İmal İşçisi	57
Terzi	48
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	35
Makine Bakımcı	34
Mobilyacı	31
Pres Tezgâhı Operatörü (Kesim)	27
Fırıncı Ustası-Unlu Mamuller	23
Diğer	834
Toplam	**1.292**

Kaynak: İPA 2019

Kayseri ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada 74 kişi ile Mobilya Döşeme İşçisi mesleği yer almaktadır. Bu mesleğin ardından sırasıyla 70 kişi ile Argon Kaynakçısı (Tığ Kaynakçısı) ve 60 kişi ile Satış Danışmanı / Uzmanı meslekleri gelmektedir.

Geçtiğimiz yıl gerçekleştirilen araştırma sonuçlarına göre temininde güçlük çekilen ilk on meslekle bu yılki araştırma sonuçlarını kıyasladığımızda; Mobilya Döşeme İşçisi ve Argon Kaynakçısı (Tığ Kaynakçısı) mesleklerin yine ilk sıralarda yer aldıkları görülmektedir. Kayseri ilinde söz konusu meslekler, önceki yıllarda olduğu gibi temininde güçlük çekilen meslekler arasında yer almaya devam etmektedirler.

Şekil 23: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı

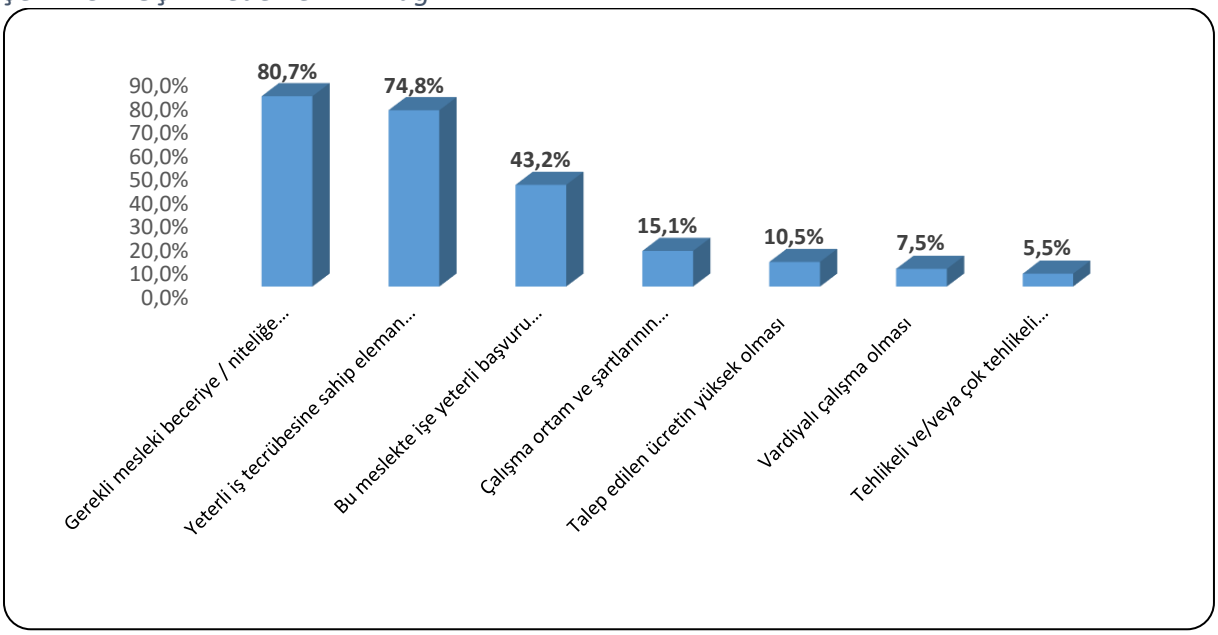

Kaynak: İPA 2019

Kayseri ilinde temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması yer almaktadır. Türkiye geneli 20+ istihdamlı işletmelerin TGÇM Nedenleri Dağılımında da ilk sırada Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması yer almaktadır.

Mesleklere göre TGÇM dağılımı incelendiğinde, açık işi en çok olan mesleklerle temininde güçlük çekilen mesleklerin benzerlik gösterdiği görülmektedir. TGÇM nedenlerinin dağılımına bakıldığında ise ilk sırada Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması gelmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen bu nedeni ortadan kaldırmaya yarayacak doğru aktif işgücü politikaları üretilip, mevcut açık işler için aranan yeterli iş tecrübesine sahip bireyler sağlandığında işgücü talep ve arzı dengelenmiş olacaktır.

Tablo 23: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri

Meslekler	Bu meslekte işe yeterli başvuru yapılmaması	Gerekli mesleki beceriye / niteliğe sahip eleman bulunamaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Çalışma ortam ve şartlarının beğenilmemesi	Talep edilen ücretin yüksek olması	Vardiyalı çalışma olması	Tehlikeli ve/veya çok tehlikeli meslek olması
Mobilya Döşeme İşçisi	45,8%	76,4%	88,9%	8,3%	18,1%	1,4%	6,9%
Argon Kaynakçısı (Tığ Kaynakçısı)	36,8%	89,7%	86,8%	19,1%	32,4%	0,0%	4,4%
Satış Danışmanı / Uzmanı	84,7%	32,2%	20,3%	71,2%	3,4%	0,0%	0,0%
Seramik İmal İşçisi	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	89,3%	0,0%
Terzi	34,0%	83,0%	83,0%	12,8%	14,9%	0,0%	10,6%
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	55,9%	88,2%	73,5%	2,9%	0,0%	0,0%	8,8%
Makine Bakımcı	24,2%	90,9%	81,8%	9,1%	42,4%	0,0%	0,0%
Mobilyacı	23,3%	80,0%	76,7%	0,0%	10,0%	0,0%	0,0%
Pres Tezgâhı Operatörü (Kesim)	3,8%	53,8%	80,8%	19,2%	7,7%	0,0%	0,0%
Fırıncı Ustası-Unlu Mamuller	81,8%	77,3%	54,5%	0,0%	18,2%	0,0%	0,0%

Kaynak: İPA 2019

Kayseri ilinde eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenlerine bakıldığında, çoğu meslek için ilk sırada Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamamasının TGÇM nedeni olduğu görülmektedir. Mobilya Döşeme İşçisi, Argon Kaynakçısı (Tığ Kaynakçısı), Seramik İmal İşçisi, Terzi ve Kaynakçı (Oksijen) Ve Elektrik gibi mesleklerde ise TGÇM nedeni olarak ilk sırada Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması belirtilmiştir. Tehlikeli veya Çok Tehlikeli Meslek Olması seçenekleri ilk on meslek arasında temininde güçlük çekilme nedeni olmamıştır. Vardiyalı çalışma olması ise yalnızca Mobilya Döşeme İşçisi ve Seramik İmal İşçisi mesleği için TGÇM nedeni olmuştur.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Ekonomilerde gelecek dönem istihdam eğilimini belirlemek, işgücü piyasasında oluşacak dalgalanmaları önceden görmek ve buna yönelik politikalar geliştirmek için önemli bir araçtır. İşgücü Piyasası Araştırmaları da bu bağlamda işverenlere bir sonraki yılda öngördükleri istihdam tahminlerini meslek bazında sorarak gelecek dönem istihdam eğilimleri belirlenmektedir.

Bu bölümde Kayseri ilinde 2019 Yılı Nisan-Mayıs dönemi ile bir sonraki yıl aynı döneme tekabül eden zaman aralığı boyunca çalışan sayılarında ne gibi farklılıklar beklendiği, farklılaşmaların

hangi mesleklerde ve sektörlerde olacağına dair tahminler üzerinde durulacaktır. Mevsimsel etkileri dışarıda bırakmak adına işverenlere tam bir yıllık dönem içindeki tahminleri sorulmuştur.

Çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen "30 Nisan 2020 tarihi itibariyle işletmenizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?" sorusuna Türkiye genelinde işletmelerin yüzde 19,3'ü istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Kayseri ilinde işletmelerin yüzde 25,8'i istihdamın artacağını öngörmüştür. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işletmelerin oranı, ülke genelinde yüzde 3,9 ve Kayseri ilinde ise yüzde 3,3 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 24: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri

Sektörler	Artış	Azalış	Değişmeyecek	Fikrim Yok
İmalat	29,9%	2,8%	35,1%	32,2%
Toptan ve perakende ticaret	22,6%	2,6%	34,8%	40,0%
İnşaat	26,6%	4,9%	19,0%	49,5%
Ulaştırma ve depolama	25,3%	2,5%	32,9%	39,2%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	23,7%	3,4%	25,4%	47,5%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	28,6%	5,4%	25,0%	41,1%
Eğitim	12,8%	10,6%	17,0%	59,6%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	13,3%	0,0%	26,7%	60,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	23,3%	4,7%	20,9%	51,2%
Madencilik ve taş ocakçılığı	21,4%	0,0%	10,7%	67,9%
Diğer hizmet faaliyetleri	15,4%	0,0%	15,4%	69,2%
Bilgi ve iletişim	15,4%	0,0%	30,8%	53,8%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0,0%	0,0%	25,0%	75,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	12,5%	0,0%	37,5%	50,0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	57,1%	0,0%	0,0%	42,9%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	16,7%	0,0%	33,3%	50,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	25,0%	25,0%	50,0%	0,0%
Genel Toplam	**25,8%**	**3,3%**	**30,1%**	**40,8%**

Kaynak: İPA 2019

Sektörlere göre istihdam değişim beklentisi incelendiğinde istihdamda artış bekleyen işletmelerin oranı sırasıyla Finans ve sigorta faaliyetleri, İdari ve destek hizmet faaliyetleri ve İmalat sektörlerinde en yüksek düzeydedir. İstihdamda azalış bekleyen işletme oranı en yüksek sektör ise Eğitim sektörüdür. Gayrimenkul faaliyetleri yine en yüksek oranda değişmemesini beklemekte iken Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektörü ise yüksek oranda istihdam değişimine ilişkin fikir beyan etmemiştir.

Tablo 25: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	NIDO
Finans ve sigorta faaliyetleri	59	33,0%
İnşaat	772	16,0%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	92	12,7%
İmalat	2.678	4,6%
Madencilik ve taş ocakçılığı	113	4,4%
Toptan ve perakende ticaret	601	4,3%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	15	4,1%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	121	3,6%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	285	3,6%
Ulaştırma ve depolama	217	3,6%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	46	3,0%
Eğitim	119	2,7%
Diğer hizmet faaliyetleri	14	2,3%
Bilgi ve iletişim	8	1,4%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	27	0,7%
Gayrimenkul faaliyetleri	2	0,3%
Uluslararası örgütler ve temsilciliklerinin faaliyetleri	0	0,0%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0	0,0%
Genel Toplam	**5.170**	**4,7%**

Kaynak: İPA 2019

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işletmelerde 2020 Nisan-Mayıs dönemlerinde 2019 Nisan-Mayıs dönemine göre istihdamın yüzde 3,6 artacağı beklenmekte olup Kayseri ilinde ise bu oran yüzde 4,7 olup ülke genelinin üzerinde gerçekleşmiştir.

En fazla net istihdam değişimi 2.678 kişilik artış ile İmalat sektöründe beklenmektedir. En fazla net istihdam değişim oranı ise yüzde 33 ile Finans ve sigorta faaliyetleri sektöründe beklenmektedir.

Tablo 26: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi

Meslek Grupları	Net İstihdam Değişimi	NIDO
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	26	7,5%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	1.155	6,2%
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	1.497	6,0%
Tesis Ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	1.142	4,7%
Hizmet Ve Satış Elemanları	677	4,6%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	227	3,3%
Profesyonel Meslek Mensupları	268	2,9%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	161	1,9%
Yöneticiler	16	0,7%
Genel Toplam	**5.170**	**4,7%**

Kaynak: İPA 2019

Meslekler gruplarına göre incelediğimizde tüm meslek gruplarında istihdam artışı beklenmekte olduğu görülmektedir. En fazla istihdam artışı beklenen meslek grubu ise 1.497 kişilik artış ile Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlardır. En az artış beklenen meslek grubu ise 16 kişilik artış ile Yöneticilerdir.

Tablo 27: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Beden İşçisi (İnşaat)	Isıtma Ve Sıhhi Tesisatçı
Metal Mamuller Montaj İşçisi	Şoför (Yolcu Tasıma)
Beden İşçisi (Genel)	Parke Ve Bordür Tası İmal İşçisi
Paketleme İşçisi	Çelik Kaynakçısı
Satış Danışmanı / Uzmanı	Metal Kapamacı (Sıcak Daldırma)
İnşaat İşçisi	Satış Destek Personeli
Boyacı-Metal	Sıhhi Tesisatçı
Mobilyacı	Betonarmece
Yatak İmalat İşçisi	Doğal Gaz Tesisatçısı
Madenci (Genel)	Fizik Öğretmeni-Ortaöğretim

aynak: İPA 2019

Kayseri ilinde gelecek dönem, net istihdam artışının en fazla olması beklenen ilk üç meslek sırasıyla, Beden İşçisi (İnşaat), Metal Mamuller Montaj İşçisi ve Beden İşçisi (Genel) olup, Isıtma Ve Sıhhi Tesisatçı, Şoför (Yolcu Tasıma) ve Parke Ve Bordür Taşı İmal meslekleri ise en fazla net istihdam azalışı beklenen ilk üç meslek olarak sıralanmaktadır.

Geçtiğimiz yıl istihdam artışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda İnşaat sektöründe Beden İşçisi (İnşaat) mesleği istihdam artışı beklenen meslekler içerisinde ilk sıralarda yer almaktadır. Kayseri ili için inşaat sektörü ile ilgili mesleklerin son iki yıldır önemini

korumaya devam ettiği anlaşılmaktadır. 2018 Yılı Raporunda geçen mesleklerle 2019 yılı Raporunda geçen mesleklerin benzerlik gösterdiği gözlemlenmiştir.

Geçtiğimiz yıl istihdam azalışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda Kayseri ili için ilk sıradaki meslekler arasında aynı meslek bulunmamaktadır.

Şekil 24: Teşviklerin İstihdama Katkısı

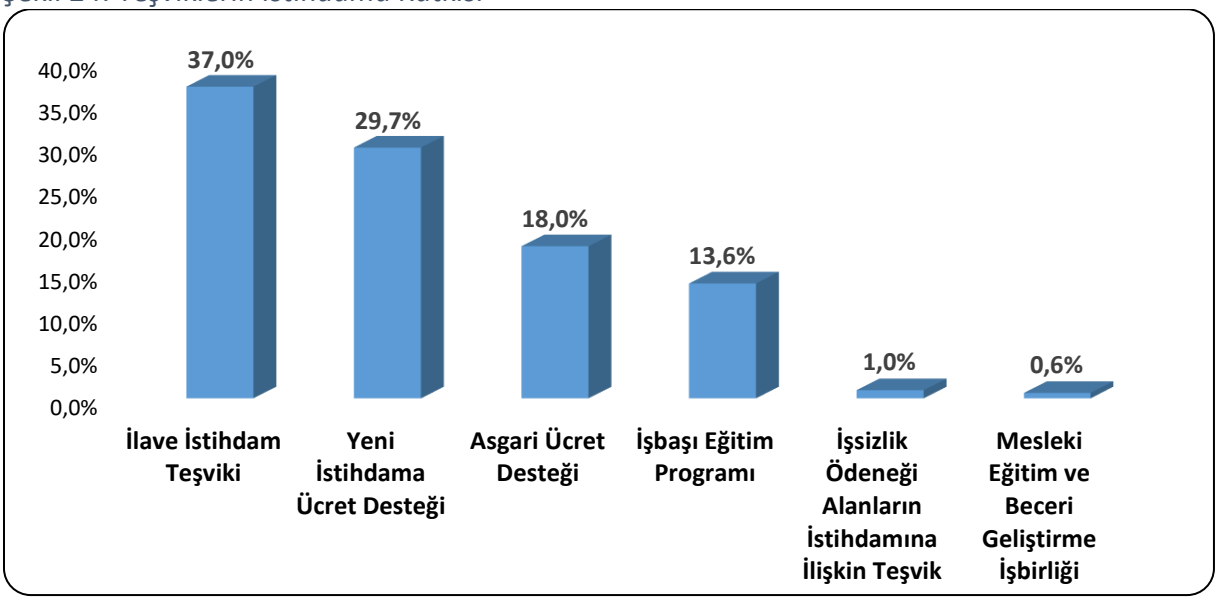

Kaynak: İPA 2019

Kayseri ilinde 20+ çalışanı olan işletmelere teşviklerin istihdama olan katkısı sorulmuştur. İşverenler, istihdama en çok katkı sunan teşvikin İlave İstihdam Teşviki olduğunu beyan etmişlerdir. İkinci sırada ise Yeni İstihdama Ücret Desteği yer almaktadır. İşverenler, İstihdama en düşük katkıyı sunan teşvikin ise Mesleki Eğitim ve Beceri Geliştirme İşbirliği olarak değerlendirmiştir.

Türkiye genelinde de işverenlerin yüzde 34,4'ü istihdama en çok katkı sunan teşvikin İlave İstihdam desteği olduğunu beyan etmişlerdir. İkinci sırada ise yine Yeni İstihdama Ücret Desteği gelmekte olup Kayseri İli ile aynı veriler elde edilmiştir.

Şekil 25: Teknolojik Gelişmelerin İstihdama Etkisi

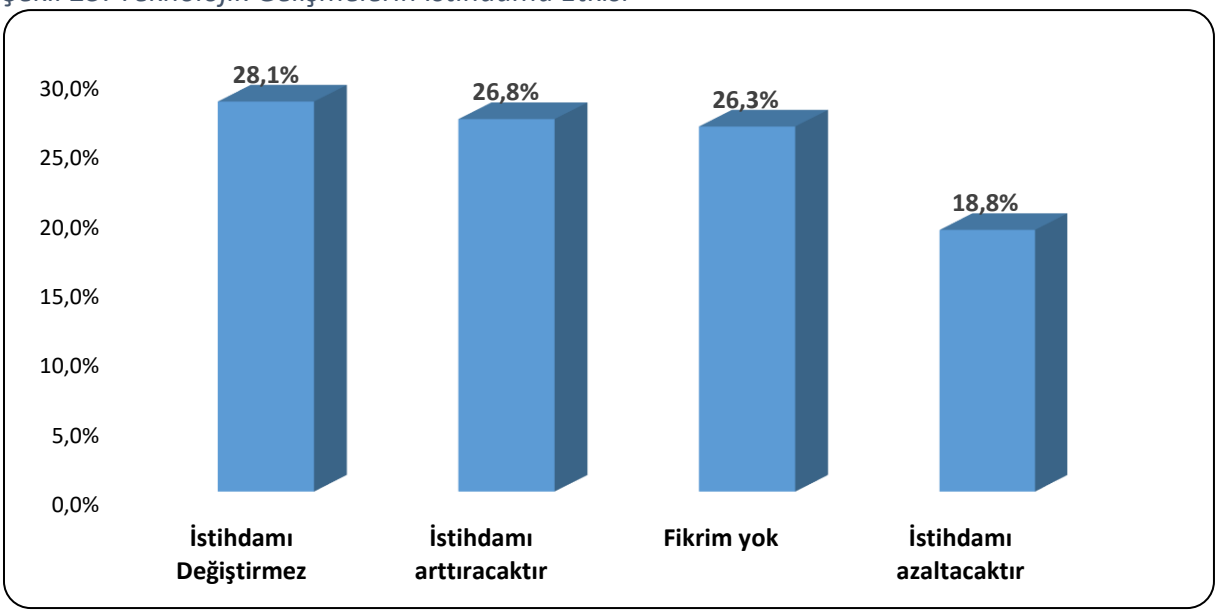

Kaynak: İPA 2019

Kayseri ilinde 20+ çalışanı olan işletmelerin teknolojik gelişmelerin istihdama etkisi konusunda görüşleri sorulmuştur. İşverenlerin yüzde 26,8'i istihdamı arttıracağını beyan ederken, yüzde 18,8'i ise istihdamı azaltacağını düşünmektedir. İşverenlerin yüzde 28,1'i teknolojik gelişmelerin istihdamı değişmeyeceği görüşündeyken, yüzde 26,3'ü ise fikir beyan etmemiştir.

Teknolojik gelişmelerin istihdama etkisine ilişkin beklentiler sektörler arası farklılık göstermektedir. Kayseri ilinde; Bilgi ve İletişim ile Diğer hizmet faaliyetleri sektörlerinde ise işverenlerin yarıdan fazlası teknolojik gelişmelerin istihdamı arttıracağını savunmaktadır.

Türkiye genelinde ise işletmelerin yüzde 31,8'i teknolojik gelişmelerin istihdamı değiştirmeyeceğini, yüzde 22,7'si istihdamı arttıracağını ve yüzde 21'i ise istihdamı azaltacağını düşünmektedir.

SONUÇ

Kayseri İşgücü Piyasası Araştırma Raporunun temel amacı, 2019 yılında Kayseri ilinde gerçekleşmiş olan İşgücü Piyasası Araştırması çerçevesinde ihtiyaç duyulan işgücünün eğitim ve becerilerinin tespit edilerek, işgücü arzı ve talebi arasındaki dengesizliklerin giderilmesi, işsizliğin azaltılması ve istihdamın artırılmasına yönelik politikaların geliştirilmesine katkı sağlamaktır. Ayrıca araştırma kapsamında mevcut işletmelerden alınan bilgiler doğrultusunda temininde güçlük çekilen işgücüne gerekli niteliklerin kazandırılması için aktif istihdam politikalarının planlanmasına katkı sağlaması amaçlanmıştır.

İl genelinde 2013 yılı TÜİK verilerine göre işsizlik oranının yüzde 9,9 olduğunu görmekteyiz. TÜİK 2013 yılından günümüze il bazında değil ulusal ve bölgesel işsizlik oranı verisi yayınlamaktadır. 2018 TÜİK verilerine göre TR72 (Kayseri-Sivas-Yozgat) bölgesinde işsizlik oranı yüzde 13,2'dir.

Kayseri ilinde İŞKUR'da kaydı bulunan işsizlerin büyük bir bölümünün vasıf gerektirmeyen mesleklere sahip olduğu görülmektedir. Kayseri'de mesleksizlik kaynaklı işsizlik sıkıntısı kadar kalifiye eleman sıkıntısı da yaşanmaktadır. İşverenler, açık işlerinde ve eleman temininde güçlük çektiği mesleklerde çalışacak personelin mesleki becerisi ve tecrübesine önem verdiğini ifade etmektedir. Bu durum kalifiye eleman talebinin karşılanamadığını göstermekte olup İŞKUR'un mesleki eğitim kursları gibi aktif işgücü programlarının önemini ortaya çıkarmaktadır. Araştırma sonucunda ortaya çıkan temininde güçlük çekilen mesleklere göre bir planlamayla kursların açılması istihdama yardımcı olacaktır.

Kayseri ili İşgücü Piyasası Araştırma sonuçlarına göre toplam çalışanların yüzde 82,7'si erkeklerden, sadece yüzde 17,3'ü kadınlardan oluşmaktadır. İlimizde en fazla sayıda kadın çalışanın istihdam edildiği sektör İmalat sektörüdür. Sektörler kendi içinde değerlendirildiğinde ise kadın çalışan oranı en yüksek olan sektör İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörüdür. Kadın çalışan oranı diğer sektörler ile kıyaslandığında nispeten daha yüksek olan sektörler Finans ve sigorta faaliyetleri, Bilgi ve iletişim ile Eğitim gibi genellikle belirli bir eğitim düzeyi gerektiren işletmelerdir. Yukarıda açıklanan göstergelerle birlikte bu gösterge de Kayseri ilinde belirli bir eğitim düzeyine sahip kadınların istihdam edilme şansının daha yüksek olduğunu göstermektedir.

Ülkemizde ve ilimizde istihdamın arttırılması için kadınların işgücüne katılımı artmalı ve kadın istihdamı teşvik edilmelidir. Bunun için de kadın eğitim seviyesinin artırılması ve düşük eğitim seviyesine sahip kadınların istihdamına yönelik teşviklerin ve girişimcilik programlarının geliştirilmesi gerekmektedir. Kayseri ilinde İŞKUR'a kayıtlı kadın işsizlerin çoğunun nitelik gerektirmeyen mesleklerde kayıtlı olduğu görülmektedir. Bu kişilerin istihdamda yer alabilmeleri işverenin istediği mesleki becerilere sahip olacak şekilde eğitilmelerine bağlıdır.

2018 yılında aktif işgücü piyasası programları kapsamında 52 kurs düzenlenmiş olup bu kurslardan 961 kişi faydalanmıştır. Kurs sayılarında 2011 yılına göre bir artış söz konusudur. Buna rağmen kursiyer sayısındaki artış sınırlı olmuştur. Bunun nedeni yıllar içerisinde işbaşı eğitim programının daha fazla tercih edilmesidir. İŞKUR tarafından açılan kurs ve işbaşı eğitim programlarının yararlanıcılara mesleki beceri ve tecrübe kazandırdığı bunun sonucunda da yararlanıcıların işgücü piyasasında tutunma ihtimalinin arttığı söylenebilir.

İŞKUR'un düzenlendiği aktif işgücü programları ile kişilerin işgücü piyasasının gerekleri hakkında bilgilerini artırarak meslek kazanmaları, mesleklerinde gerekli beceri ve tecrübeyi kazanmaları amaçlanıp böylece işgücü piyasasına girişte İŞKUR'un aracı rol alması amaçlanmaktadır. Yıllar itibariyle istatistikler incelendiğinde aktif işgücü programlarına ilginin arttığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Kayseri ilinde 20+ istihdamlı işletmelerde çalışan sayılarına göre istihdamda öncü sektörler İmalat, Toptan ve perakende ticaret, İnşaat ve Ulaştırma ve depolama faaliyetleri sektörleridir.

Kayseri ili İşgücü Piyasası Araştırması döneminde 1.067 açık iş tespit edilmiştir. Kayseri ilinde İmalat sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir. 1.067 kişilik açık işin yüzde 73'üne tekabül eden 778 kişilik kısmı, bu sektördeki işverenlerden gelmiştir. İlgili dönemde açık işlerin olduğu diğer sektörler ise Toptan ve perakende ticaret, Madencilik ve Taş Ocakçılığı ile Bilgi ve iletişim sektörleri diye sıralayabiliriz.

Kayseri ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 14'ünde açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının altında olup Türkiye geneli için açık işi olan işletme oranı yüzde 18,4 olarak gerçekleşmiştir. Kayseri ilinde 2018 yılından 2019'a geçerken açık araştırma sonuçlarına göre açık işlerde %2,9'luk bir artış gözlemlenmektedir.

Kayseri ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla sayıda açık işin Sanatkarlar ve ilgili İşlerde Çalışanlar (İmalat sektörü) olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 43,2'dir.

Açık işi olan işletmelerin yüzde 29,9'unun; aradıkları elemanlarda istenilen eğitim düzeyine verdikleri "Lise Altı" cevabı dikkat çekicidir. Bunun arkasında işverenlerin aradıkları elemanlarda eğitim düzeyinden çok Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ile Takım Çalışması istemesi etkendir.

Eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenleri sıralaması da bu görüşü teyit etmektedir. İşverenlerin büyük çoğunluğu istedikleri elemanları Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması, Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması ve Bu meslekte işe başvuru yapılmaması nedenlerinden kaynaklandığını öncelikli olarak belirtmişlerdir. Son bir yıl içerisinde eleman temininde güçlük çekildiği belirtilen çoğu meslek için ilk sırada Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamamasının TGÇM nedeni olduğu görülmektedir.

Araştırma sonuçlarına göre çalışma kapsamında işverenlere bir yıl sonrası için yöneltilen "İşletmenizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?" sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 19,3'ü istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Kayseri ilinde işletmelerin yüzde 25,8'i istihdamın artacağını öngörmüştür. Diğer taraftan istihdamın azalacağını düşünen işletmelerin oranı, ülke genelinde yüzde 3,9 ve Kayseri ilinde ise yüzde 3,3 olarak gerçekleşmiştir.

Kayseri ilindeki işverenlerin yüzde 37'si, istihdama en çok katkı sunan teşvikin İlave İstihdam Teşviki olduğunu beyan etmişlerdir. Türkiye genelinde de işverenlerin yüzde 34,4'ü istihdama en çok katkı sunan teşvik olarak İlave İstihdam desteğini belirtmişlerdir.

Teknolojik gelişmelerin istihdama olası etkilerine işverenlere sorduğumuzda, sektörler arasında farklılıklar olduğu görülmüştür. Kayseri ilinde; Bilgi ve iletişim faaliyetleri ile Diğer hizmet faaliyetleri sektörlerinde işverenlerin yarıdan fazlası teknolojik gelişmelerin istihdamı arttıracağını savunmaktadır.

Gelişen teknoloji, mal ve hizmet üretim süreçlerini değiştirmektedir. Bu değişim işgücü piyasalarına da yansımakta olup işgücünden talep edilen nitelik ve beceriler her geçen gün değişmektedir. Üretim süreçleri ile işgücü niteliklerinin uyumlu bir biçimde değişmesi etkin bir

işgücü piyasasının oluşması için önem arz etmektedir. İşgücü piyasasının taleplerini karşılayabilecek nitelikli işgücünün oluşmasında mesleki eğitimin önemi ön plana çıkmaktadır. Bu bağlamda işgücü piyasasının mevcut durumunu bilerek ve gelecek dönem eğilimlerini kestirerek karar almak son derece önemli olup bu ihtiyaçların karşılanması amacıyla işgücü piyasası analiz raporu hazırlanmıştır.

EK-1: İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU

2019 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması(İPA) ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı ile sektörler bazında işgücü, niceliği, eğitimi, niteliği hakkında ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi toplanması ve işgücünün yetiştirilmesine yönelik programların geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak maksadıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik maksadı dışında kullanılamaz.

2- 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim iş- yerlerine 4.409 TL (dörtbindörtyüzdokuz Türk Lirası) İdari Para Cezası uygulanır.

3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka maksatla kullanılamaz. **İkinci maddeye aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.**

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması gerektirmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve araştırmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

Örnek No	:.....
İşyerinin Yasal Unvanı	:.....
E-Posta Adresi	:.....

FORMU CEVAPLAYAN İŞYERİ YETKİLİSİNİN

Adı-Soyadı : ..... Unvanı : .....

Tarih : ..... Telefonu : .....

E-Posta : ..... İmza/Kaşe : .....

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı-Soyadı			
Tarih			
İmza			

1) İşyeri ile İlgili Bilgiler:

	Evet	Hayır
1.1. İşyerinizde ihracat yapılıyor mu?		
1.2. İşyerinizde Ar-Ge çalışması yapılıyor mu?*		
1.3. İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıyor mu?		
1.4. İşyerinizde kısmi (part-time) çalışma yapılıyor mu?		
1.5. İşyerinizde İnsan Kaynaklarından sorumlu personel var mı?		

2) Gelecek bir yıl içinde planlanan bir yatırımınız var mıdır? (Cevabınız evet ise soru 3'e geçiniz, Hayır ise, soru 4'e geçiniz.)

Evet ( ) Hayır ( )

3) Yatırımla İlgili Bilgiler

3.1 Yatırımın Türü:
İlave yatırım ( )
Her türlü ilave tesis, makine, teçhizat vs… alımı veya kiralanması
Teknolojik Yatırım ( )
Mevcut makine, teçhizatın teknolojik olarak yenilenmesi
Stratejik Yatırım ( )
İşyerinin verimliliğini ve karlılığını artırmak için yürütülecek her türlü, AR-GE, eğitim ve pazarlama faaliyetleri
Diğer ( )

3.2.Yatırımın sağlayacağı ortalama istihdam artış sayısı (kişi) …….
(artış olmayacağını düşünüyorsanız sıfır girin)

3.3. Yatırımın sağlayacağı ortalama istihdam azalış sayısı (kişi) ……
(azalış olmayacağını düşünüyorsanız sıfır girin)

* AR-GE; Bir kurumun bilim adamları ve mühendisler istihdam etmek suretiyle şirketin çalışma alanı doğrultusunda bilim ve teknolojinin gelişmesini sağlayacak yeni bilgileri elde etmek veya mevcut bilgilerle yeni malzeme, ürün ve araçlar üretmek, yazılım üretimi dahil olmak üzere yeni sistem, süreç ve hizmetler oluşturmak veya mevcut olanları geliştirmek, yaptığı çalışma ve faaliyetleri anlatmak için kullanılan yaygın bir terimdir.

BÖLÜM I- MEVCUT İSTİHDAM

4) İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız.

Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı

BÖLÜM II-AÇIK İŞLER

5) Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyor musunuz?

Evet ( ) 5.1. soruya geçiniz. Hayır ( ) 6.Soruya geçiniz.

5.1) Eleman aranılan meslekler

Eleman Aranılan Meslekler	**Toplam Açık İş Sayısı**	**Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi** Lise altı 2. Çıraklık 3. Genel lise 4. Meslek L. Meslek yüksekokulu 6. Lisans 7. Lisansüstü Herhangi bir eğitim düzeyi aramıyorum.	**Açık işiniz için cinsiyet tercihini belirtiniz?** Kadın. 2. Erkek. Cinsiyet önemli değil.	**Açık Pozisyonunuzda Engelli Çalıştırmak İster misiniz?** 1. Evet. 2. Hayır. 3. Fark etmez.	**Talep Edilen Bilgi ve Beceriler *** Bilgisayar kullanımı Analitik Düşünebilme İletişim ve ifade yeteneği İkna kabiliyeti ve pazarlama gücü Sorun çözme ve inisiyatif alabilme 6. Takım çalışması. 7. Yabancı Dil Yeterli mesleki / teknik bilgi ve tecrübe Yenilikçi düşünce yeteneği.). Fiziki ve			**İlgili meslekteki açık işinizi hangi yolla arıyorsunuz? **** 1. Akraba - Eş Dost 2. Gazete - İlan, vb. 3. İnternet - Sosyal Medya 4. İŞKUR. 5. Kendi çalışanlarım aracılığıyla. 6. Özel İstihdam Büroları.		
					1	2	3	1	2	3

*Önem derecesine göre **EN FAZLA** 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAYINIZ. (1- En önemli)
Kullandığınız arama kanallarından **EN AZ 1 tanesini işaretleyiniz.

BÖLÜM III – 1 YIL SONRA (30 NİSAN 2020 TARİHİ İTİBARİYLE) ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

6) 1 yıl sonra (30 Nisan 2020 tarihi itibariyle) işyerinizde net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet ☐ →	6.1'e geçiniz.
	Hayır ☐ →	7.soruya geçiniz.
	Fikrim Yok ☐ →	7. soruya geçiniz.

6.1) 1 yıl sonra (30 Nisan 2020 tarihi itibariyle) işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış

7) 1 yıl sonra (30 Nisan 2020 tarihi itibariyle) işyerinizde net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet →	7.1'e geçiniz.
	Hayır →	8. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok →	8. soruya geçiniz.

7.1) 1 yıl sonra **(**30 Nisan 2020 tarihi itibariyle) işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal azalış

BÖLÜM IV - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

8) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslek var mı?

Evet ( ) 8.1. soruya geçiniz. Hayır ( ) 9.Soruya geçiniz.

8.1) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz kişi sayısını belirtiniz.

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni* 1. Bu meslekte işe yeterli başvuru yapılmaması. 2. Gerekli mesleki beceriye / niteliğe sahip eleman bulunamaması. 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması. 4. Çalışma ortam ve şartlarının beğenilmemesi. 5. Talep edilen ücretin yüksek olması. 6. Vardiyalı çalışma olması. 7. Tehlikeli ve/veya çok tehlikeli meslek olması.						
		1	2	3	4	5	6	7

*Birden Fazla Seçenek İşaretlenebilir.

BÖLÜM V – İŞGÜCÜ PİYASASINA GENEL BAKIŞ

9) Gelecek 10 yıl içerisinde teknolojik gelişmelerin sektörünüzdeki istihdama yansıması nasıl olacaktır?

İstihdamı arttıracaktır. ( ) İstihdamı azaltacaktır. ( ) İstihdamı Değiştirmez. ( ) Fikrim yok. ( )

10) Sektörünüzde gelecek 10 yılda öne çıkacağını düşündüğünüz (Geleceğin Meslekleri) meslekler nelerdir?

……...
……...

11) Genç (15-29 yaş) personel seçiminde aradığınız kriterler nelerdir? (Birden fazla seçilebilir)

Pratik Beceri. ( )
Teorik Bilgi. ( )
Diploma/sertifika. ( )
İş Deneyimi. ( )
Referans. ( )

12) Son 1 yıl içerisinde İŞKUR'un hizmetlerinden faydalandınız mı?

Evet ( ) 13. Soruya geçiniz. Hayır ( ) 14. Soruya geçiniz.

13) Son 1 yıl içerisinde İŞKUR'un hangi hizmetlerinden faydalandınız?
(Hizmetlerde birden fazla seçenek işaretlenebilir)

Eleman Temini. ( )
İşbaşı Eğitim Programları. ( )
Çalışanların Mesleki Eğitimi. ( )
Mesleki Eğitim Kursu. ( )
Kısa Çalışma Ödeneği. ( )
Danışmanlık ve Yönlendirme. ( )
Teşvikler. ( )
(15. Soruya Geçiniz)

14) İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetlerden faydalanmama nedeninizi belirtiniz. (Birden fazla seçilebilir)

İŞKUR hizmetlerinden haberdar değilim. ( )
İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşıyorum. ( )
İnternet sitesi kullanışlı değil. ( )
Bürokrasi (kırtasiye) işlerinin çok olması. ( )
İŞKUR, sektörüme uygun faaliyet sunmuyor. ( )
Daha önce aldığım hizmetlerden memnun kalmadım. ( )
İŞKUR Hizmet birimi çok uzak. ( )

15) İŞKUR'un sizi en çok hangi alanlarda desteklemesini istersiniz? (En fazla 3 tane belirtiniz.)

İşe Uygun Eleman Temini. ( )
İşbaşı Eğitim Programı. ( )
Çalışanların niteliklerinin artırılması için mesleki eğitim desteği sunulması. ( )
Yeni alım yapılacak çalışanlar için ücret desteği. ( )
Yeni alım yapılacak çalışanlar için sigorta ve prim desteği. ( )
İşyerime özel sektörel danışmanlık vermesi. ( )

16) Son 3 yılda İstihdam Seferberlikleri kapsamında sunulan Hizmetlerden haberdar mısınız?

Evet ☐ (17. Soruya Geçiniz) ☐ Hayır (18. Soruya Geçiniz)

17) Sizce sunulan teşviklerden hangisinin İstihdama katkısı en yüksek düzeyde olmuştur?

Yeni İstihdama Ücret Desteği. ( )
İşbaşı Eğitim Programı. ( )
İşsizlik Ödeneği Alanların İstihdamına İlişkin Teşvik. ( )
İlave İstihdam Teşviki. ( )
Asgari Ücret Desteği. ( )
Mesleki Eğitim ve Beceri Geliştirme İşbirliği. ( )

18) İşyerinizde, çalışma iznine tabi olarak, Geçici Koruma Statüsünde (Suriyeli, Iraklı, Afgan vb.) işgücü istihdam etmek ister misiniz?

Evet ☐ ☐ Hayır

19) E-Ticaret (İnternet üzerinden) yoluyla mal veya hizmet satışı yapıyor musunuz?

Evet ☐ (Form tamamlanmıştır.) ☐ Hayır (20. Soruya Geçiniz)

20) E-Ticaret (İnternet üzerinden) yoluyla mal veya hizmet satışı yapmamanızın nedeni nedir? (En fazla 3 tane belirtiniz.)

E-ticaret konusunda bilgisi olan personel eksikliği. ( )
Finansman yetersizliği. ( )
Elektronik ticareti teşvik eden mekanizmaların var olamaması. ( )
Üretilen ürün/hizmetlerin e-ticarete uygun olamaması. ( )
E-ticaretin güvensiz bir mecra olması. ( )

2019 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.